

Domoljub

V Ljubljani, 25. maja 1938

Leto 51 • Štev. 21

Velika kmetijska anketa

Prihodnji ponedeljek se sestane v Ljubljani velika kmetijska anketa, ki bo trajala pet dni in ki utegne postati pravi mejnik v zgodovini našega skrbstva za kmeta. Pobudo zanjo je dala Kmečka zbornica ter izdelala tudi ves načrt zanjo, vodi in sklicuje jo pa kmetijski oddelek banske uprave. Kako velikopotezno je zasnovana, nam najlepše dokazuje dejstvo, da bo na njej 32 referatov o vseh perečih vprašanih našega kmetijstva, govorili pa bodo naši najodličnejši strokovnjaki. Zaradi obširnega gradiva bo delala anketa v treh, oziroma štirih odborih.

Skrbstvo za kmeta pri nas ni novo ter ga lahko zasledujemo nazaj nad poldrugo stoletje. Včasih je bilo bolj, včasih manj intenzivno in sistematično, a ima nedvomno znamenjati jako lepe uspehe. Žal so se pa zunanji pogoji kmečkega gospodarskega uspevanja v raznih dobah tako zelo menjavali, da se morali nastati v tem pogledu večkrat prav znatni zastoji.

Tak zastoj je nastal tudi po vojni. Bivši kranjski deželni odbor je v tesni zvezi s tedanjo Kmetijsko družbo v nekaj letih naravnost prerodil naše kmetijstvo. Po vojni smo dolgo let skušali nadaljevati to delo, toda zaradi povsem izpremenjenih političnih okoliščin so se tudi gospodarski pogoji za našega kmeta tako popolnoma spremenili, da so morali ostati vsi ti napori brez pravega uspeha. Velika gospodarska revolucija, ki se je vršila zadnjih 20 let in glede katere si dolgo nismo bili na jasnem, kam in kako bo usmerila tok svetovnega gospodarstva, tudi ni bila ugodna za oblikovanje našega novega slovenskega kmetijskega in kmečkega programa.

Sedaj za bližnjo bodočnost menda poznamo smernice in cilje svetovnega gospodarstva, zato je nedvomno nastopil trenutek, ko moramo zopet z vso silo prijeti za delo ter ustvariti program skrbstva za našega propadajočega kmeta ter mu pomagati vnovič na noge. Posoj ustvaritve takega programa je pa predvsem ta, da točno poznamo njegov današnji položaj ter raziščemo okoliščine, s katerimi je treba za bodoče računati. In to je v prvi vrsti namen sedanje ankete. K njej so bile pozvane najboljše sile, ki jih premoremo, zato trdno verujemo v njeni uspeh, ki se seveda ne bo mogel pokazati čez noč, temveč šele tekom let. Vsekakor bo ta anketa vprav zgodovinskega pomena za našega kmeta.

To bo največja slična prireditve, ki se je kdaj pri nas vršila in ravno z njo sta si tako mlada Kmečka zbornica, kakor tudi banska uprava napisali najboljše pričevalo, da se v polni meri zavedata prevleč resnosti današ-

njega stanja, drugič pa tudi svojih nalog, ki iz tega stanja izhajajo. Anketa seveda ne bo samo preiskala in ugotovila današnjega stanja, temveč bo nehote že sedaj pokazala tudi na mnoge smernice in izhode, tako da bo obenem tudi ustvarjajočega pomena.

Ker pa končnih programov ni mogoče ustvarjati na kakih anketah, temveč so ti plod dolgotrajnih raziskavanj in razmišljanj, bo treba narediti gradivo, ki ga bo anketa zbrala, dostopno vsej slovenski javnosti, kar

Saj ni to nič hudega!

Lotili se bomo nekaterih napak, katere med nami nemalokrat opazujemo in jih preziramo z ravno zgoraj navedeno besedo: »Ah, saj ni to nič hudega!« Res bi morebiti ne bilo tako hudo, če bi se to zgodilo samo enkrat ali dvakrat. Toda če nam ta reč zaide v meso in kri?

Tudi zoper navidezne malenkosti se nam je boriti. Brez usmiljenja boriti. Kdor se samemu sebi smili in komur je vsak napor in vsak trud preveč, bo seveda od teh besedah malo zastokal. NIČ! Kdor je možak, na delo!

I.

Na prvo mesto naj postavimo red in točnost.

Znan nam mora biti vsem pregovor: Drži se reda, in red bo tebe ohranil.

Vadimo točnosti že svoje otroke! Ubo-gati morajo na prvo besedo. Ne šele po dolgih: »Čakajte no, čakajte no!« Točnost za počitek in točnost za vstajanje. O pravem času z doma in spet o pravem času nazaj. Brez nepotrebne postopanja in pohajkovanja. To je na videz res nekaj malenkostnega, v resnici pa nekaj zelo, zelo potrebnega.

Nekajkrat tožimo, da naši ljudje kljub zmožnosti in nadarjenosti ne morejo priti do boljših služb. Potem pa ponavljajo tisto že kar zastarelo tožbo, da Slovenec nima sreče.

Dostikrat Slovenec nima sreče, ker ne mara zanjo. Njegova prirojena nerednost mu jo odjeda. Privadil se je že v nežni mladosti. Otrok se napravlja v šolo. Ura mu kaže, da se že mudi. Doma pa mu prigovarjajo: »Ah, kaj pa je, če malo zamudiš! Saj drugi tudi zamujajo.« In če je bil otrok zaradi svoje netočnosti kaznovan, potem se znaša jeza staršev nad učiteljem, češ kakšen vendar ta človek je!

In vendar je točnost nekaj takega, kar se povsod zahteva. Točnost je prva zahteva železnice. Kakšen nered bi nastal in koliko

se more zgoditi le tako, da izidejo vsi referati in glavna vsebina vseh debat čimprej nastisnjeni in skupnem zborniku, iz katerega bo potem lahko črpal ves današnji slovenski rod pri svojem delu in prizadevanjih za rešitev in zopetno gospodarsko vstajenje našega kmeta, ki je in slej ko prej še bo najvažnejši studeneč zdravih moči vsega slovenskega naroda.

Glede na vse povedano, veliko anketo, ki bo prihodnji teden, od vsega srca pozdravljamo in propričani smo, da bo tudi slovenski kmet od srca hvaležen vsem, ki so jo zamislili, izvedli in pri ujej kakorkoli sodelovali.

Fran Erjavec.

nesreč bi se zgodilo, če bi vlakovodja odpeljal vlak iz postaje, kadar bi se njemu poljubilo. Posebno, če bi kakšen ponedeljek še malo navzet od nedeljskih duhov vozil kar po svoje. Točnost je na mestu v tovarniškem obratu. Naj prihajajo delavci na delo, kadar bi se jim poljubilo — ali si morete predstavljati, kakšni bi bili potem tovarniški izdelki? Saj še na kmetih marsikatero delo trpi, čotudi tam točnosti ni. Kaj bi pomagalo, če solnčna ura kaže na solnčen in jasen dan, delavci pa bi ležali v sencih!

Na točnost pa se mora človek navaditi, kakor na vsako drugo delo in opravilo. Kdor se nanjo ne bo navadil v prvih dneh svojega življenja, se ne bo navadil nanjo nikdar. In to bo nemalokrat njegova nesreča. Nikjer ne bo mogel priti do boljšega dela.

Red in pa točnost sta kakor brat in sestra.

Red mora vladati v hiši. Vsaka reč na svojem mestu. Nedeljska obleka naj se ne premetava od nedelje do sobote in spet od sobote do nedelje. Obrabljeno orodje na svoje mesto! Potem ga boš lahko dobil, kadar ga boš spet rabil.

Tudi reda se treba navzeti že na šolskih klopih. Red pri knjigah! Rabijo naj se za to, za kar so namenjene. Za učenje, za branje, za šolsko porabo. Ne pa za pretepanje! Red pri šolskih in domačih nalogah. Spiš jih čedno in o pravem času. Red in točnost v prihajanju in v odhajanju iz šole in v šolo. Vsak dan grem in ne samo, kadar bi se mi poljubilo. Red in točnost pri učenju. Česan se morem in moram naučiti, se naučim o pravem času. Ne samo danes, potem pa štirinajst dni nič in potem spet enkrat malo, pa spet deset dni nič več.

Nikar mi ne govorite, češ to so same malenkosti, kdo se bo za take reči brigal! Ni-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Najuspešnejše zdravilo proti jetiki

Ta mesec je bil v vsej državi takovani protituberkulozni teden. Vršila so se razna predavanja o jetiki in zbirali so tudi denar za boj proti tej nalezljivi bolezni. Ob tej priliki je priobčilo glasilo slovenskih trgovcev uvodnik, iz katerega posnemamo:

Zdravo stanovanje vsem, zadostno hrano vsem in potrebno obleko ter obutev, pa bo jetike konec ali bo vsaj omejena na najmanjšo mero. Zato ni bila le zadeva slovenskih industrijcev, ko so ti zahtevali uvedbo minimalnih plač za vso državo, kajti ni šlo tu le za odpravo grde konkurence z nizkimi mezdami, temveč tudi za to, da se dvigne življenjski položaj našega naroda. In ta zahteva je bila tem bolj upravičena, ker ima glavni dobiček od nizkih mezd na vse zadnje tuji kapital, ki ima največ industrijskih podjetij v svojih rokah. Ni bilo zato pravilno, če so v nekaterih banovinah površno ali celo slabo izvajali uredbo o minimalnih mezdah.

Kot kapitalno revna država ne moremo naenkrat dvigniti plače in mezde na višino, na kakršni je v bogatih zapadnih državah. Pa na vse zadnje to niti ni potrebno, ker moramo vseeno nuditi vsem ljudem ceneno prehrano. Ali je res treba, da je pri nas sladkor zaradi visoke takse najdražji? Ali je prav, da morajo danes naši najbolj revni ljudje plačevati moko visoko nad svetovno ceno? Ali je treba, da je pri nas tudi vsako živilo obremenjeno s celo vrsto davčin? Poceniti moramo življenje in potem bodo ljudje imeli zadosti dobre hrane, pa čeprav ne bodo mezde tako visoke ko v zapadnih državah. Pa tudi vprašanje obutve in obleke je rešljiv, če se vrnemo na blago dobre kakovosti, ki je še vedno najcenejše.

Zdrava in cenena stanovanja, dobra in zadostna hrana ter potrebna obleka in obutev — to je najuspešnejši način boja proti jetiki. Naj bi protituberkulozni teden imel ta uspeh, da bi se pričela pri nas zatirati jetika tudi v navedenem smislu.

Veliki nemški gospodarsko-politični načrti

Nemška vlada je te dni na seji odobrila načrte za novi veliki prekop med Renom, Mainom in Donavo, ki bo presekal Evropo počez in zvezal Severno morje s Črnim. Prekop bo po načrtu končan leta 1945 in bo veljal 750 milijonov mark (10 milijard dinarjev). Prekop bo odprl nove možnosti za nemško gospodarsko prodiranje na vzhod in bo zvezal kot najpomembnejša vodna pot zahodne industrializirane nemške pokrajine s poljedelskimi državami v Srednji in južnovzhodni Evropi. Prekop bo pomenil neposredno zvezo med porurskimi in posaarskimi premogovniki ter železarnami kakor tudi med Avstrijo in balkanskimi državami, kjer so velika ležišča surovina, zlasti že-

leza. Po prekopu bodo lahko dnevno prevozili 15.000 ton blaga.

Dalje so se na omenjeni seji vlade posvetovali o načrtu za druge nove važne prekope, ki jih misli Nemčija v kratkem začeti.

Prvi tak prekop je tisti, ki naj zveže Würzburško pokrajino s Renom in po njem z novim kanalom med Renom in Donavo. Drugi prekop naj zveže vsa takozvana hanseatska velika pristanišča ob Severnem morju, da se bodo nemške ladje izognile na poti iz teh pristanišč do Hamburga ovinka okrog Danske. Tretji prekop bo zvezal Posaarje s Porenjem.

Dalje so sprejeli načrt za gradnjo ogromnih električnih naprav na avstrijski Donavi. Nove elektrarne bi po sedanjih računih dajale na leto 800 milijonov kilovatnih ur toka. Za izvedbo tega načrta se zlasti zavzema general Goering, ki je pri zadnjem obisku v Avstriji izjavil, da bo zastavil vse sile za to, da avstrijsko prirodno bogastvo izkoristi za blagor velike Nemčije.

Ti novi nemški gospodarski načrti bodo odločujoče vplivali na bodoči evropski politični in splošni razvoj, če jih bodo Nemci uresničili, o čemer pa spričo njihovih odločnih namenov ni treba dvomiti. S prekopom od Severnega do Črnega morja bo odprta široka pot za nemško prodiranje na Balkan in na Vzhod.

kar ne užite svojih otrok, češ delo te bo redilo, če boš delati znal, boš lahko živel na svetu, če pa delati ne boš znal, ti pa vse drugo ne bo nič pomagalo. Današnje dni ni dosti, če znaš samo kramp in lopato rabiti, ni dosti, če si samo neutruden delavec, treba je tudi imeti vsaj en dobršen kos šolske izobrazbe, če hočeš pri svojem poklicnem delu priti le malo naprej in ne ostati samo tam doli pri tleh in zabavljati, da nam drugi ljudje odjedajo boljši košček kruha. Ne smemo s svojo trmo plavati proti toku časa.

Zakaj mnogo obrtnikov nima dela, nima odjemalcev, toži, da jih ljudje opuščajo in hodijo k drugim. Ni vselej tega kriva samo konkurenca, ampak prav dostikrat slabo izvrševanje obrti. Nered pri delu in pri izdelovanju. Danes niso več tisti časi, ko se je reklo: »Za kmeta je vse dobro, za berača je vse dobro!« Kdor pošteno plača, hoče imeti tudi pošten izdelek in pa o pravem času. To se bo pa dalo doseči le tam, kjer sta red in točnost vedno na dnevnem redu. Na dnevnem redu pa bosta le tam, kjer so ljudje teh reči vajeni od mladih nog.

Vsi očetje in matere, ki hočete svojim otrokom dobro, zapomnite si to: Navajajte jih zadosti zgodaj k redu in k točnosti. Tega se ne boote nikoli kesali in vaši otroci ne bodo nikdar tega obžalovali.

KULTURNI KOTICEK

Josip Jurčič

Josip Jurčič se je rodil 4. marca 1844. na Muljavi pri Krki. Njegov oče se je kot stikali kočijaž priženil na četrt grunta k Pajštbarju na Muljavo. Bil je najbrž s Hrvaškega. Tu je imel branjarjo in žganjarjo. Ko je bil Josip sedem let star, je začel hoditi v šolo na Krki. Potem je šel v Višnjo goro in nato v Ljubljano v gimnazijo. Po maturi je šel na Dunaj na vseučilišče, katerega ni dovršil. Dobil je službo kot urednik »Slovenskega naroda«. Tu je ostal do svoje smrti decembra meseca 1881.

Za svoj pisateljski poklic je imel dobro šolo. Najprej je nanj vplival njegov ded, ki mu je pripovedoval pravljice in pripovedke. Ta mu je vzbudil stvariteljsko domišljijo. Ko je študiral v Alojzijevišču, so kmalu spoznali njegovi predstojniki njegov talent in zato so mu dali prilike, da se je seznanil s spisi naših pesnikov in pisateljev. Najbolj pa je vplival nanj Fran Levstik s svojimi spisi; Napake slov. pisanja, ki jih je Jurčič pridno čital in v katerem je spoznal, da se je treba jezika učiti tam, kjer je najmanj pokvarjen, to je pri ljudstvu. Dalje ga je spis »Potovanje iz Litije do Čateža« poučil, kako je treba pisati, da bo ljudstvo videlo v delu samega sebe, hkrati pa je treba nabirati narodno blago in ga uporabljati za svoje spise. Levstikov Martin Krpan pa je bil Jurčiču zgled, kaj in kako mora pisati. Mladi Jurčič se je lotil dela in 1861 je izšel že tak zapisek: Pripovedka o beli kači. Kot šestoselec je napisal: Spomini na deda, kjer uporablja že vse nasvete svojega velikega učitelja Levstika. Njegov spis Jesenska noč med slovenskimi polharji (1869) pa se odlikuje po lepem pripovedovanju, kjer nastopajo pravi originali iz kmečkega življenja. Njegov pouk pa s tem še ni bil končan. Angleški pisatelj Walter Scott pa mu je s svojimi romanom pokazal, kako bi se treba pisati roman. Sedaj šele je Jurčič videl, kako bi se vsem tem snovem dala oblika, kako bi prešil slovensko zgodovino in življenje na kmetih, posebno pa življenje na gradovih v povest. Tako imamo iz te dobe: Jurij Kozjak (1864), povest iz zgodovine za časa Turkov. Dalje Dömen, Tihotapec, Jurij Kobila, Dva prijatelja. Te povesti je pisal že kot dijak. — Na univerzi pa se je njegova pisateljska moč še stopnjevala. V tem času je napisal: Grad Rojnje, Kloštrski Zelnir, Hči mestnega sodnika. L. 1866 pa je izdal roman, ki je prvi slovenski, Desetega brata. Kdo ga ne pozna? Kdo se ne spominja Obrščakove gostilne, Martina Spaka, Krjavlja in Manice, Lovra? — Sedaj pa je prišel kot učitelj še Stritar. Iz te šole pa so napisani Nemški valpet, Kozlovska sodba in Višnji gori, povest Dva brata, Sosedov sin. Sin kmečkega cesarja, Doktor Zober, Med dvema stoloma. In še mnogo drugih. Pisal pa je tudi igre: Tugomer, ki je prva slovenska žalna igra, izšla l. 1876, dalje igro Veronika Deseniška. Za na smrt bolan je pisal roman Rokovnjači, katerega je nadaljeval Janko Kersnik. — Jurčič je prvi slovenski pripovednik. Dal je prvi slovenski roman in prvo žalno igro. Njegove povesti so zrcalo našega kmečkega življenja prejšnjega stoletja. Njegova moč je v tem, ker je zajemal snov iz našega narodnega življenja in preteklosti in tako vzbujal in krepil narodno zavest. Kot časnikarja in urednika pa ga še do danes niso cenili.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENC« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISENICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STBIVLE LISTA NA OGLAD.

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Dne 18 t. m. je podpisanemu Antonu Brezovar, posestniku v vasi Brezje štev. 2, župnija Lipoglav, požar uničil stanovanjsko hišo. Kot naročnik-pogorelec sem se obrnil na upravo »Domoljubac«, ki mi je takoj izplačala podporo 1000 din, za katero izrekam iskreno zahvalo. »Domoljubac« zelo priporočam, je res dober list in izredno točen v izplačilu podpor.

Brezje, 21. maja 1938.

Anton Brezovar l. r.

Podpisani Ignacij Reisman, posestnik v Bohovi št. 16 pri Hočah, potrjujem prejem 1000 din, ki mi jih je poslala uprava »Domoljubac« kot naročniku-pogorelcu, ter se ji najsrčneje zahvaljujem za velikodušno in hitro pomoč.

Bohova, 20. maja 1938.

Ignacij Reisman l. r.

Podpisani Lovšin Alojzij, posestnik iz Lipovšice 8, župnija Sodražica, se upravi »Domoljubac« najtopleje zahvaljujem, ker mi je vestno izplačala podporo 1000 din, ko mi je pogorela hiša.

Prisrčna hvala!

Lipovšica, 17. maja 1938.

Lovšin Alojzij, posestnik.

OSEBNE VESTI

d Papežev odposlanec za evharistični kongres v madžarski Budimpešti državni tajnik kardinal Pacelli je prispel na poti iz Rima 22. maja z rednim brzovlakom na jugoslovanski Rakek. Tam je papeževga odposlanca pozdravil ban dr. Natlačen s stolnima kanonikoma dr. Kimovcem in dr. Zupanom. V kar-

dinalovem vozu so se nato gospodje vozili do Ljubljane, kjer se je poklonila odposlancu duhovščina in zastopniki katoliških organizacij. Malo pred 24. je odpeljal vlak proti Pragerskem, kjer so vagone kardinala odposlanca priklopili na madžarski brzovlak do Kotoribe. Tam je g. kardinala pričakovalo odposlanstvo madžarske vlade in predsedništvo evharističnega kongresa. Kmalu je kardinalov vlak odpeljal dalje proti Budimpešti. — Veliko začudenje je vzbudilo med katoliškim svetom dejstvo, da so Čehi tik pred evharističnim kongresom popolnoma brez vsake potrebe zaprli čehoslovaško madžarsko mejo. Ali Čehi res že povsod vidijo strahove in so zato izgubili živce?

d Belgrajski nadškof dr. Ujčič, ki je tudi apostolski upravitelj Banata, je zdaj na birmanskem potovanju po tej deželi. Ze po več banatskih mestih je letos podelil sv. birmo tamkajšnji katoliški mladini. Ker pa bo v kratkem odpotoval v Budimpešto na evharistični kongres, bo z birmovanjem za nekaj dni prekinil in nadaljeval prve dni meseca junija, ko se vrne. Na binkošti bo birmoval v Petrogradu.

d 30-letnico škofovanja je praznoval te dni sarajevski nadškof msgr. dr. Ivan E. Šarič. Bog živi prevzvišenega jubilanta v blagor Cerkve in naroda še mnogo let!

d Osemdesetletnico rojstva je obhajal te dni Kalan Janez podomače Kebrov oče iz Stražišča pri Kranju. Triinšestdeset let že zvonit pri župni cerkvi. V mladih letih je hodil zvonit, ker ga je to veselilo. Zdaj na stara leta pa opravlja to delo iz potrebe. Preživljal se je namreč z izdelovanjem sit. Po vojni pa je ta obrt tako propadla, da se še mlad človek z njo ne more preživeti. Edini sin, ki bi mu bil v pomoč na stara leta, je umrl v ruskem ujetništvu. Prejemal je nekaj časa inva-

„Komaj nova, pa že vsa preplezana! Kako je to mogoče?“ Slabo mila zahteva veliko mencanja in mogoče že krtačenja, predno količkaj opere. Zato je koristno, da peremo redno in dosledno le z zanesljivo dobrim terpentinovim milom Zlatorog, ki pere čisto, hitro in temeljito, pa pri tem varuje drago perilo.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

lidno podporo, čez par let pa je moral na pregled in tam so učeni modri gospodje izrekli, da se sedemdesetletni mož lahko sam preživlja. Kako? Ostalo mu je poleg male hišice samo sitarsko rokodelstvo, s katerim zasluži kvečjemu 10 din na dan, in postranski dohodek od zvonjenja. Tako je osemdesetletni mož še naprej primoran hoditi v zvonik, da si s tem nekaj prisluži. Mnogi gredo v pokoj s petdesetimi leti, osemdesetletnega Janeza Kalana pa čaka penzija na onem svetu, ker pravi, da bo hodil zvonit, dokler bo količkaj mogel. Vestnemu zvonarju ob njegovi osemdesetletnici čestitamo in želimo, da še dolgo časa vodi mlajše zvonarje zdrav in zadovoljen, kakor do sedaj.

d 70-letnico rojstva je praznoval te dni zaslužni slovenski župnik duhovni svetnik Janez Zabukovec iz Komende. Na mnoga letal

DOMAČE NOVICE

d Temeljni kamen za novo mariborsko bogoslovnico so blagoslovili v nedeljo 22. maja 1938. Blagoslovitvene obrede je v navzočnosti bana dr. Natlačen in drugih odličnjakov izvršil lavantinski škof dr. Ivan Tomažič, ki je imel krasen govor o Kristusovih duhovnikih. Govoril je med drugim tudi ban dr. Natlačen, ki je zlasti poudaril tole: Moja želja, ki jo hočem v tem slovesnem trenutku prav posebno poudariti, je, naj bi v tej hiši vladala nikdar usahljiva in nikdar pojemajoča gorečnost za širjenje kraljevstva božjega med našim narodom in naj bi bila vsem, ki se bodo v zatišju tega zidovja vzgajali in izobraževali za vzvišeni duhovski poklic, vsikdar ta misel vodilna. Druga moja želja, ki ji ne bi hotel dati nič manjšega poudarka, pa je, naj bi mladeniče, ki bodo tu doraščali in dozorevali v može, vedno prešinjal duh žive ljubezni do naroda. Iz te hiše naj bi prihajali može, izo-

Tvrčka Bata začne te dni zidati v Ljubljani pred pošto veliko palačo. Kakšna bo, vidimo na sliki

Nikdar na zrak brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden greste na zrak. To krepi kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

129

brazeni in prežeti trdne in nezlomljive volje, pomagati svojemu narodu, ga vzgajati in izobraževati, ga navduševati za vse, kar je res lepo, dobro in plemenito, buditi v njem živo ljubezen do rodne zemlje in do maternege jezika po svetem zgledu nepozabnega velikega ustanovitelja sedeža mariborske škofije škofa Antona Martina Slomška. Končno pa naj bi bila ta hiša tudi vsikdar toplo ognjišče, ob katerem naj se budi in razširja ogenj čiste rodoljubne ljubezni, ljubezni do naše države kraljevine Jugoslavije, ki je tudi naša slovenska narodna država in v kateri edino moremo Slovenci ohraniti svojo narodno samobitnost in v njej rasti in graditi svojo narodno kulturo.

d Bojevniki so zborovali ono nedeljo pri Sv. Urhu tam pri Dobrunjah v ljubljanski okolici. Prišli so zastopniki osrednjega odbora in sosedne bojevniške skupine. Po službi božji, ki jo je opravil trnovski župnik in bivši vojni kurat g. Cegnar so bile molitve za mrtve lovčarje. Sledila je primerna deklamacija, petje in nagovori, ki so med drugim pozivali v Zvezo bojevnikov tudi mlajše može in fante, ki so odslužili kadroški rok.

d Ponovno se širijo nalezljive bolezni pri živini v bivši Avstriji. Zato je naš kmetijski minister izdal odlok, da se razširi prepoved uvoza živine, živalskih surovin in drugih predmetov, s katerimi bi se mogla prenesti slinavka in sajavec iz bivše Avstrije k nam.

d Iz dveh litrov tekočine četrt kg solnih sestavin. V Pesniški dolini inajo redkokje dobro vodo. Dolina je vea močvirna in to vpliva tudi na pitno vodo. Vodne žile so plitvo pod površino ter je voda zaradi tega slabega okusa. Posebno v Dragučevi in okolici je voda v vodnjakih plehka in slaba. Zaradi tega sta se odločila lastnika restavracije Union v Mariboru, ki imata v Dragučevi svoje posestvo, da boeta dala napraviti tako zvani arteški studenec, ki bi dovajal iz večje globine dobro vodo. Lansko leto so začeli na Lisjakovem posestvu z vrtanjem ter so nadaljevali to delo skoraj leto dni. Pozimi so že prispeli v glo-

bino 100 metrov, pa niso naleteli na močnejšo vodno žilo. Vrtali so naprej ter so letos na pomlad dospeli do globine 160 m. Pred nekaj dnevi pa je naenkrat pritekla iz zemlje voda. Mislili so, da so dospeli do vodne žile, ko pa so vodo poskusili, so ugotovili, da je silno slana. Prenehali so potem z vrtanjem. Slana voda priteka iz zemlje v manjših količinah — v teku enega dneva je priteče komaj kaka 2 litra. Najbrž bi bilo treba vrtati še bolj globoko, da bi se odprla močnejša žila. Ko pa so vodo segrevali, da je izhlapela, so dobili iz dveh litrov vode skoraj četrt kg soli, ki je rdečkastosive barve. Nedvomno je v tej sestavini precej kuhinjske soli.

d Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in slatence urejuje naravna »Franz-Josefova« gvenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana s nekoliko vroče vode.

Opf. reg. 8. br. 507722.

d Dve tri o Kranjski industrijski družbi. V zadnjih 15 mesecih je našlo zaposlitev pri tej družbi nič manj kakor 1.600 novih delav-

cev, tako poroča »Tovarniški vestnik«. To je naše največje kovinarako podjetje. Lani je družba sprejela na delo 1.224 delavcev, letos pa še novih 400. V vseh obratih Kranjske industrijske družbe je zdaj zaposlenih 3.850 delavcev. Uradnikov in drugih nameščencev je z mojstri vred v tem podjetju 320.

Rudarskemu delavcu ne moreš zarabiti plače razen v primeru, če zahteva rudarjeva žena zase in za otroke primerno vsoto za vzdrževanje. Tako je razsodil Stol sedmorice v Zagrebu, ko je potrdil razsodbo okrožnega sodišča v Celju, zaradi katere se je pritožil neki rudar iz rudnika v Zabukovici. Sodišče se je oziralo na paragraf 207. rudarskega zakona, po katerem so rudarjeve plače še vedno izzete od rubežni.

d Sreča v nesreči. V Krvavih pečeh nad Sv. Rokom na Dolenjskem je nastanjena gozdarjeva družina, katera je imela gotove sovražnike med divjimi lovci. Tako se je hotel mlad posestnikov sin maščevati nad gozdarjem, ker ga je včasih počil po gozdu na divjem lovu in ga je mislil eno preteklih noči spraviti s sveta. Ponoči se je splazil pod okno in čakal z lovsko puško, da ga ustrelji. K oknu pa je slučajno prišla gozdarjeva žena. Fant, ki je bil prepričan, da ima pred seboj gozdarja, je sprožil puško. K sreči ni zadel žene. Le šipe na oknu so se zdrobile in ranile ženo po obrazu, da je bila vsa v krvi. Strel pa je šel v strop. Usumljeni fant je najprej zanikal vsako krivdo, nato pa je priznal svoje dejanje. Te dni so ga orožniki odvedli v novomeške sodne zapore. S seboj je nesel dve puški in precej streljiva. Sedaj premišljuje za zamreženimi okni o svojem nepremišljenem dejanju.

d Vojni minister general Marič je odpotoval te dni na povabilo turške vlade v Turčijo. Za ministrovega bivanja v Turčiji vodi posele vojnega ministra ministrski predsednik dr. Stojadinovič. Našega vojnega ministra so povsod v Turčiji slovesno sprejeli in so bile izrečene pri raznih pojedinah lepe zdravice o turško-jugoslovanskem prijateljstvu.

d Le tako odločno naprej proti navijanju vseh cen! Sklep ministrskega sveta, da se poveri gospodarsko-finančnemu odboru ministrov naloga, da prouči vprašanje uvoza pšenice iz inozemstva zaradi njenih visokih cen na domačem trgu, je zadnje dni zelo močno vplival in odjeknil v vseh žitnih krajih Vojvodine in Srbije. Veleposestniki in špekulanti so pripeljali na trg velike količine pšenice. Cena tiske pšenice je padla od 250 na 220 din za 100 kg, toda tudi pri tej ceni ni mogla najti kupcev. Srbska pšenica se je nudila po 190 do 195 din, toda prodalo se je je zelo malo. Posebno veliko pšenice se je pojavilo na trgu v Mladenovcu, toda tudi tukaj ni bilo

Radi petroleja bo tekla človeška kri

V Mehiki je izbruhnil upor proti predsedniku Cardenasu. Upor vodi general Cedillo. Dokler je boljševiški predsednik Cardenas preganjal cerkev, se nikdo ni zganil, da bi prišel na pomoč preganjanim vernikom in državo rešil boljševiške pesti. Nedavno pa je Cardenas po nasvetu sovjetske Rusije, dregnul v lastnike petrolejskih vrelcev v Mehiki, ki so večji del Angleži in Amerikanci. Vrednost petrolejskih vrelcev dosega skoraj tridenet milijard našega denarja. Cardenas je proglašil podraževanje tega bogastva. Amerika in Anglija sta ugovarjali, toda pričakovati je bilo še več. Ka-

kor še vedno v zadnjih 30 letih so se petrolejski bogataši maščevali nad vsakim predsednikom, ki jim je nagajal, s tem, da so uprizarili revolucijo in ga pregnali. Enkrat so to storili Amerikanci, drugič zopet Angleži. Topot so se očitno združili. Uporni general je dobil orožje iz Amerike. Inozemski petrolejski močnjaki bodo upor podpirali — do končne zmage, o tem ni dvoma — razen če se bo Cardenas prej vdal in prekalni podraževanje petrolejskih bogastev. Človeška kri bo tekla zaradi petroleja v potokih.

kupcev ter so morali prodajalci blago odpeljati nazaj domov. Zaradi podražitve kruha v Belgradu je belgrajska občina zagrozila vsem pekoma, da bo v primeru, če peki ne bi prodajali kruha za običajne cene, zgradila občina sama 4 ali 5 velikih pekarn, da bi na ta način znižala cene kruhu. — Pristojne oblasti bi revnemu prebivalstvu zelo ustregle, ako bi v boju proti navijalcem cen glede raznih potrebščin posnemale Italijo in Nemčijo.

d Fantovski odsek v Belgradu. Minister za telesno vzgojo naroda je odobril pravila Fantovskega odseka v Belgradu. Predhodna mišljenja za odobritev teh pravil so dala sledeča ministristva: ministristvo vojske in mornarice, ministristvo za zunanje zadeve, ministristvo prosvete in ministristvo za notranje zadeve. Ko so bila potrjena pravila vročena Fantovskemu odseku, se je vršila dne 9. maja t. l. skupščina, na kateri je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: predsednik g. Štefanič Janez, načelnik g. Uršič Vladimir, blagajnik g. Molek Anton, tajnik g. Makovec Rudolf. Kot preglednika sta bila izvoljena gg. Krošelj Joško in Kogej Jože. Častno razsodišče pa tvorijo gospodje: senator Fran Smodej, dr. Bizjak Ivan in Kolar Anton. Odsek šteje nad 40 članov. V krajih se bo udeležilo mladinskega tabora v Ljubljani okoli 20 članov.

d Kmeta je do smrti povozil. Dne 19. maja je na cesti Kranj—Kamnik v vasi Vopolje postal žrtev prometne nesreče 46 letni Anton Ahčin, posestnik iz Vopovelj. Ahčin je izpred svoje hiše stopil na cesto k vozniku Janezu Sodniku in se z njim pogovarjal. Pri tem ju je pa hotel prehiteti s precejšnjo brzino vozeči avtomobil, v katerem je bil poleg šoferja neki trgovec iz Belgrada. V hipu, ko je šofer dal znak s hupo in se je voznik umaknil na desno, je Ahčin odskočil od voza na levo pred avtomobil, ki ga je z odbijačem zadel v noge s tako silo, da je Ahčin v loku odletel na sprednji del avtomobila. Od tam je z glavo naprej vnovič padel pred avtomobil, ki ga je sedaj odbil na stran ceste, kjer je Ahčin obležal mrtev. Avtomobil se je kakih šest metrov od kraja nesreče ustavil. Takoj so prihiteli orožniki iz Vodice, ki so zapisali vozniška in odredili, da so ponesrečenca, ki je imel zlasti hude poškodbe na glavi, prenesli v mrtvašnico na Spodnjem Brniku. Kdo je zakrivil nesrečo, bo ugotovilo sodišče.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda av posebno koristno tomače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskimi sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. B. br. 36.474/38.

d Osem živih lisic je vjel neki kmet iz Malega Bukovca v Hrvaškem Zagorju. Zadnje čase je skoraj vsako noč prihajala lisica v goste k njegovim kokošim in mu jih že lepo

števalo podavila. Eno noč mu jih je zmanjkalo kar 30. Sprva je kmet mislil, da kokoši odnaša ka kcurji tat. Zato se je odločil, da tega uzmoviča neko noč le počaka in da mu svojo zagode. Ko je stal na preži, je nenadoma med kokošmi završalo. Kmet je dobro opazil, kako je lisica davila njegove kokoši. Ko se ji je hotel približati, ga je lisica cpazila in odšla z najlepšim petelinom v gozd. Kmet pa ji je sledil prav do lisičine. Ko je lisica odnesla svoj plen v luknjo, je kmet lisičino zamašil, odšel domov po orodje ter nato začel lisičji brlog počasi in previdno odkopavati. Na ta način se mu je posrečilo dobiti bogato nadomestilo za svoje kokoši. Vjel je živih šest mladih in dve stari lisici.

d Kdor pride v Ljubljano, ga opozarjamo, da bo mestna občina ljubljanska zaradi ureditve vsega cestnega prometa zaznamovala na posameznih važnih cestnih križiščih posebne prehode za pešce. Pri prehodu čez ceste, ulice in trge naj pešci hodijo samo po tam zaznamovanih prehodih. Hkrati pa spet opozarjamo vse pešce, naj v Ljubljani hodijo na hodnikih vedno in samo po desni strani, prav tako pa tudi na sprehajališču Aleksandrove ceste. Na trimostovju je pešcem hoja po srednjem mostu prepovedana. Posebni policijski stražniki bodo do 1. julija t. l. pešce iz mesta in z dežele prijazno in blagohotno opozarjali na nove prometne ureditve, od tedaj dalje bo pa vsak prestopnik kaznovan. Preden greste v Ljubljano, se spomnite na to opozorilo, da ne bi iz Ljubljane prinesli sitnosti in stroškov zaradi nepravilne hoje po mesinih cestah, hodnikih in po srednjem mostu trimostovja.

d Koliko izrabljenih vodnih sil ima Jugoslavija. Pred kratkim je inel v Belgradu ing. V. Joksič, načelnik vodopisnega oddelka v gradbenem ministristvu, predavanje, v katerem je podal sliko, koliko vodnih sil ima Jugoslavija in koliko je izrabljenih. Po njegovih podatkih ima Jugoslavija v svojih vodah nakopičenih pri srednjem stanju vode nad 9 milijonov konjskih sil (Norveška nad 7.5 milijonov, Nemčija brez Avstrije — nad 5 milijonov, Francija nad 9, Švica nad 5.5, Italija nad 5, sovjetska Rusija — po približnih cenitvah — nad 10 milijonov konjskih sil.) V primeri s celotno površino ozemlja je pred Jugoslavijo samo še Švica, v primeri s številom prebivalstva pa je Jugoslavija na tretjem mestu (na prvem Norveška, na drugem Švica). Od vse te velike zaloge pa je danes izrabljenih samo 2.95%, smotrena izraba vseh teh sil pa bi mogla Jugoslavijo silno povzdigniti, gospodarsko in kulturno. Doselej so samo v Sloveniji večje in pomembnejše vodne naprave, po stalih delih države pa električni tok še vedno spada med razkošje. — Tako pišejo o tem predavanju »Europ. Stimmen«.

d Zapaneml si bo, kdaj se je bodel z bikom. Nekateri mladi ljudje se kaj radi ponasšajo s svojo močjo, kadar ga imajo pod kapo.

Tako je nedavno prispela po cesti proti Tuhinju družba fantov. Pijani niso bili; imeli so ga le toliko, da so bili pogumni. Nedaleč od ceste se je pasla živina. Družba se je ustavila in občudovala lepega bika, ki se zamisljen v svojo pašo, ni zmenil za neslane dovtipce. Tako preziranje pa ni ugajalo postavnemu fantu, ki ga je pričel plašiti. Gospodar je fanta posvaril, naj mu bika ne draži, ker za posledice ni odgovoren. »Kaj?« Fant se je razkoračil: »Takega junca vržem kakor mačka. Še z levom bi se poskusil ter ga ukrotiti.« To je izrekel in zgrabil bika za roge. Bik je nekaj zamrmral, stopil za korak nazaj, nakar se je zaletel in podrl fanta kakor igračko. Na pomoč je moral priskočiti gospodar, pozvan z obupnim krikom »izvedenega« bikoborca. Na srečo ga je bik pritisnil z glavo; če bi mu bil prišel pod rogove, bi bile posledice lahko usodne. Ko je fant vstal, se je tipal po rebrih in tožil, da je bikova glava trda. Najbrž si bo dobro zapomnil, kdaj se je bodel z bikom.

d Nekaj nerazumljivega. Naša monopolska uprava nabavlja sol v Italiji. Zadnja nabavka je znašala 20.000 ton. Del te naročene soli je že pripeljala naša ladja »Niko Matković« predvčerajšnjim v Split. Na njej je bilo natorjene 1300 ton soli. Jugoslavija leži ob morju in mora sol uvažati! To dejstvo mora opravičeno razsrditi vsakega dobrega gospodarja.

d Tvrška F. I. Goričar, po domače »Pri Ivanki«, na Sv. Petra cesti 29, v Ljubljani, obhaja letos 20 letnico svoje ustanovitve. V ta namen se je odločila zgraditi nove trgovske prostore na istem mestu, s to razliko, da se umakne za 5 m. nazaj v regulacijsko črto. Zmanjšan del trgovine ob cesti še ostane, dokler ne bo stavba gotova, nakar se še to podra. Novi prostori bodo večji in zelo svetli, dočim so bili dosedanji za tako obširno zalogo neprikladni. Tvrška si je v tem času zaradi svoje poštenosti, dobrega blaga in solidnih cen pridobila stalne odjemalce po vsej Sloveniji, kar je dokaz, da se drži svojega gesla »Boljše je mali zaslužek a tem večji promet«.

d Nekaj številč Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije. Ob letnem občnem zboru Zveze

900 milijonov dolarjev v kmetske surhe

Poslanska zbornica je pred dnevi odobrila proračun poljedelskega oddelka vlade Ameriških Združenih držav. Številke so za naše razmere naravnost neverjetne, bajeslovne. Proračun znaša 903 milijone dolarjev (okrog 38.800 milijonov din) ali za 62 milijonov dolarjev (okrog 2660 milijonov din) več kot lansko leto. Za ceste, ki bodo koristile izključno kmetom,

se bo potrošilo v enem letu 125 milijonov dolarjev (okrog 6375 milijonov din). Nad 445 milijonov dolarjev (okrog 19.135 milijonov din) pa bo ameriška vlada potrošila v to, da bo od kmetov kupila njih pridelke in tako obvarovala poljedelce, da cene pridelkom ne padejo prenizko.

V Budimpešti je te dni svetovni evharistični kongres. Sv. oče je poslal na kongres svojega posebnega legata kardinala Pacellija, ki so ga v Budimpešti slovesno sprejeli

Sokola kraljevine Jugoslavije, ki je bil v Belgradu, je bila objavljena tudi statistika, po kateri je v to zvezo včlanjenih 126.567 članov in članic in 110.316 naraščajnikov. Statistika pravi, da je v tem številu največ kmetov, in sicer 25,2%, na drugem mestu pa so državni nameščenci, in sicer 13,6%. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko pravega narodnega in državo tvornega duha vsebujejo povedane številke.

d Tistim, ki hodijo v Ljubljano po opravkih. Mestna občina opozarja pešce, da bo zaradi ureditve vsega cestnega prometa označila na posameznih važnih cestnih križiščih posebne prehode za pešce. Pri prehodu čez ceste, ulice in trge naj pešci hodijo izključno samo po tam označenih prehodih. Hkrati spet opozarjamo pešce, naj hodijo na hodnikih vedno in samo po desni strani, prav tako pa tudi na sprehajališču Aleksandrove ceste. Na tromostovju je pešcem hoda po srednjem mostu prepovedana. Posebni uslužbenci državne policije bodo do 1. julija t. l. pešce prijazno in blagohotno opozarjali na nove prometne ureditve, od tedaj dalje bo pa vsak prestopok kaznovan.

d Pijani živinozdravnik v Skoplju Živko Gjorgjevič je te dni na ulici ustrelil mestnega stražnika Blagoja Blagojeviča, ki je hotel mirne goste braniti pred objestnostjo pijanega živinozdravnika. Policijski stražnik je takoj podlegel poškodbam, morilca pa so oblasti odvedle v zapore.

d »Vsakdanji kruh«. Nad 1.230.000 hlebcev kruha je dozdej razdelilo med ubožce belgrajsko društvo »Vsakdanji kruh«. Tako ugotavlja predsedniško poročilo, ki ga je na nedeljskem občnem zboru tega dobrodelnega društva podala ga. Ruža Rops, ki je predsednica »Vsakdanjega kruha«. Kakor poroča belgrajsko časopisje, je tudi letos potekel občni zbor v znamenju skromnosti na zunaj, v čezmer so dobili še večje poudarka vzvišeni človekoljubni cilji, ki jih društvo »Vsakdanji kruh« zasleduje. Na občnem zboru so bili med drugimi tudi kraljev zastopnik, zastopnik mi-

nistra za socialno politiko, zastopnik belgrajskega župana ter odposlanec srbskega patriarha.

d Drava prinaša s seboj zlato. To so ugotovili podjetni iskalci te drage rude v koprivniškem okraju. Dovoljenje za izpiranje zlata na Dravi je dobil neki Sandor Braun iz Gjurjevca. V zvezi s podelitvijo te koncesije je odšla v Podravino posebna komisija inženirjev ter zastopnikov banske uprave savske banovine, ki naj bi se prepričala, če so količine zlata, ki ga nosi Drava s seboj, res tako izdatne, da bi se izpiranje zlata v teh krajih splačalo. Ta komisija pa je v bližini Legrada res naletela na velike količine zlatih zrn. Sandor Braun namerava tod postaviti najmodernejše naprave za izpiranje zlata. Upa, da se mu bo posrečilo vsak dan »naloviti« vsaj po 1 kg zlata. Kljub temu, da to na vse zadnje ni tako zelo mnogo, bo vendar Braunovo »zlato« podjetje največje v naši državi. V Jugoslaviji izpirajo zlato še v nekaterih rekah v južni Srbiji.

d Kmalu nas bo 16 milijonov. V začetku letošnjega leta je imela Jugoslavija 15.400.000 prebivalcev. Število prebivalstva v Jugoslaviji v primeri z drugimi državami še dosti naglo raste. — Leta 1921 je štela Jugoslavija 11 milijonov 984.911 ljudi, v naslednjih desetih letih pa je to število naraslo že na 14.905.899. Na vsakih 1000 prebivalcev se prebivalstvo pri nas pomnoži povprečno za 31,45, od 1000 ljudi pa jih jih na leto umre povprečno le 17. Najbolj hitro se prebivalstvo množi v vrbaski banovini, najbolj počasi pa v Sloveniji (12,4 na 1000 ljudi). Povprečna gostota prebivalstva v naši državi je bila l. 1921 48 na kvadratni kilometer, v začetku l. 1937 pa že 65.

d 24 zastopnikov bolgarskega združenja je prišlo pretekli teden v Belgrad, kjer so imeli z našimi združniki več sestankov.

d Povest o orjaškem debeluhu. Tam v okolici Varaždina imajo peka Vinka Šoštarko, ki tehta kar 186 kg. Tako količino masti pač težko vleče s seboj. Teh misli je bil tudi Šoštarka in je sklenil, da se da operirati. V varaždinski bolnišnici so mu za enkrat in sicer iz noge izrezali 8 kg maščobe. Čez nekaj dni pride na vrsto druga noga in nato glavna »zaloga« tam okrog trebuha. Varaždinčci ob takem bolniku zbadljivo trdijo, da se cena moki in kruhu ne bo znižala, dokler bodo imeli posamezni peki — tako težo.

d Vse vode so zadnje dni narasle zlasti Savinja, ki je z izredno naglico začela naraščati in odnašati velike množine za splavljanje pripravljenege lesa. Ta les je bil deloma tudi kriv, da je vzela voda leseni most na banovinski cesti pred Solčavo. Povodenj je nadalje razdrla banovinsko cesto na daljšem odseku med Ljubnim in Lučami, tako da »začasno vsak promet od Ljubnega naprej proti Solčavi in Logarski dolini nemogoč. Škoda, ki jo je voda napravila na cesti sami, je precejšnja in je ne bo mogoče takoj popraviti. Še mnogo večja pa je škoda, ki so jo utrpeli posestniki, tako zaradi odplavljenega plodne zemlje kakor tudi zaradi velikanskih množin lesa, ki ga je povodenj odnesla.

d Kdor hoče biti peocni oblečen, naj kupuje ostanke pri Stermecki, Celje. Pišite takoj po cenik!

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode

d Sava prestopila bregove. V zadnjem deževju je Sava nenavadno hitro naraščala.

V soboto v popoldanskih urah je že prestopila svoje meje in preplavila nad 1 m visoko banovinsko cesto Litijska—Ljubljana v odseku Sp. Hotič. Vsa obdelana in posejana polja so pod vodo, valovi pa opravljajo svoje uničujoče delo. Škoda bo gotovo velika. Težko je bil zaželjen potreben dež — pa kadar začne ne zna nehati tako, da marsikje napravi škodo.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Za Hrvate. Za najnujnejše potrebe za razvoj našega pomorskega prometa po programu gospodarske politike vlade je ministrski svet sklenil na predlog prometnega ministra odobriti tale načrt za gradnjo, ureditev in popravilo glavnih pristanišč: za luko Ploče 34 milijonov din, za splistko luko 24 milij. din, za pristaniški sklop Sušak, Martinščica, Bakar 12 milij. din, za šibeniško luko 12 milij. din, za dubrovniško luko 6 milij. din, za luko v Boki Kotorski 2 milij. din, za nabavo plovnih enot 10 milij. din — skupaj 100 milijonov din. — Slovenci pa smo že veseli, če nam dovolijo vzeti za nujne javne potrebe vsaj — posojilo.

d Palica ima dva konca. Belgrajski časopis »Vreme« je napisalo krajše razmišljanje o letaku dr. Mačka, v katerem dr. Maček poziva svoje pristaše, naj v dva imenoma navedena državna denarna zavoda ne vlagajo svojih vlog. »Vreme« pravi, da je bil ta napad »nepremišljen in skrajno neokusen« in da je v prvem trenutku res izval majhno razburjenje, saj je morala tudi zagrebška »Mestna hranilnica« pod vplivom te vesti v nekaj dneh izplačati svojim vlagateljem nad 60 milijonov dinarjev, da se je slednjič dr. Maček sam čutil prisiljenega izdati drug letak, v katerem svoje pristaše poziva, naj »Zagrebško mestno« pušče pri miru, dviganje vlog v drugih zavodih pa da ni bilo tako močno. »Vreme« pravi, da je ta letak vzbudil veliko nevoljo ne samo v bančnih krogih, ampak tudi med gospodarstveniki in malimi vlagatelji, ki so po nekaj mirnih dneh že videli v njem običajno »politično kretnjo«.

d V lase so si skočili. — S spori, ki so nastali med HSS in SDS v Splitu, se peča

Ta pa znal! Po naših cestah bi kolesar na tak način ne prišel daleč, po modernih asfaltiranih pa je tudi taka vožnja mogoča

tudi današnji »Obzor«, ki resno poziva vse iskrene, naj jih pametno zaključijo, da narodna stvar ne bo trpela škode. Današnje razmere v Splitu pripisuje najbolj dejstvu, da tam manjka krajevne politične veljavne osebnosti, zlasti, odkar se je dr. Trumbić umaknil od javnega političnega udejstvovanja. Zato se danes v Splitu že zbirajo razne »nehrvatske grupice« in med pristaši samostojno-demokratske zveze ni več solidarnosti. »Trebalo pa je imeti pred očmi, da so volitve pred durmi in da ni izključeno, da bi se kaj kmalu mogli odigrati še bolj važni politični dogodki. Zato bi bila velika škoda, če bi Split, pa morda tudi druga mesta v Dalmaciji pričakala razvoj novih političnih dogodkov v znaku spora med tamkajšnjimi prvaki HSS in SDS.« »Obzor« se čudi, da se pristaši teh dveh skupin ne morejo zediniti v Splitu, ko je vendar v Zagrebu že toliko let popolno skladje in pravi, da bi v tem sporu samo zagrebško vodstvo SDK moglo napraviti red.

d Odstop in razpust. Splitski župan Mihovil Kargotič je banu primorske banovine prijavil svoj odstop. Z njim vred je odstopil tudi podžupan Duje Ivanišević in še 17 mestnih svetnikov. Odstop vseh teh zastopnikov splitske mestne občine je bil sprejet in bodo kmalu na njihova mesta postavljeni novi ljudje. — Banska uprava savske banovine pa je odstavila ves mestni svet v Križevcih z županom vred. Na njegovo mesto je bil imenovan nov mestni svet, za župana pa Dragutin Samobor.

d Nemirna dijaška krč. Uslužbenci uprave mesta Beograda, ki vodijo preiskavo proti neki skupini komunistov, so ugotovili, da je v zgradbi tehnične fakultete beogradske univerze v študentovskih omarah skrita večja količina komunističnega propagandnega materiala. Na podlagi tega in v smislu zakonskih predpisov se je začela po predhodnem obvestilu rektorja beogradske univerze preiskava v omenjenih prostorih. Ob tej priliki so našli večje količine propagandnega gradiva, komunistične vsebine, od katerega je večji del prišel v našo državo iz zamejstva, drugi del pa je bil izdelan na tehnični fakulteti beogradske univerze. Našli so tudi tehnična sredstva, ki so služila za raznoočevanje tega komunističnega gradiva. Preiskava o tem se nadaljuje in so zaprli do zdaj 12 dijakov. Poleg drugega so v omenjenih prostorih našli tudi samokres s 14 naboji. Fantje, pamet, če vam je kaj za — svobodo!

NESREČE

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestnici Mariji Dolenc v Padovi pri Račah. Ogenj je zanel na zlobna roka.

d Predčasno se je zrušil strop. Na Turnem pri Slivnici so pri Mastnakovih podirali staro hišo. Predčasno pa se je zrušil strop in pokopal pod seboj 29-letnega delavca Jakoba Križnika. Režeza so takoj prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je takoj po prevozu izdihnil.

d 7 m globoko je padel. V Slovenski Bistrici se je pripetila avtomobilska nesreča, ki le po čudežnem naključju ni usodno izpadla za več oseb. Jožko Peternel se je peljal s svojim tovornim avtomobilom iz Slov. Bistrice na Attemsovo žago v Zgornjo Bistrico. V avtomobilu sta bila poleg njega še gozdar Hubert Požarnik in Ignac Marčič. Ko je privozil avto na ovinek pri tovarni bakra Zugmayer

Nalivi in poplave na Štajerskem

Veliki nalivi so divjali 21. in 22. maja popoldne in ponoči nad Pohorjem in okolico ter povzročili veliko nesrečo v naseljih in na poljih. Silna povodenj je ponoči obiskala Slovensko Bistrico. Že popoldne je bil naliv tako hud, da so vsi tamkajšnji potoki narasli v silne hudournike in nosili s seboj cele skladowe lesa in desk, ki so jih pobrali na žagah na Pohorju. V večernih urah je sledil še nov, mnogo hujši naliv, ki je prinesel Slovenski Bistrici strahovito povodenj. Potoki so prestopili bregove in zalili vse mesto in vso okolico. Voda je drla po ulicah, zalila vrtove in travnike ter jih pokrila z blatom in gruščem. Škoda je velika zlasti na polju, na katerem je uničena letošnja setev in košnja. Poleg tega je napravila povodenj veliko škodo, ker je voda odnesla mnogo lesa in mrve. Samo grofu Attemsu je voda odnesla 250 kub. metrov drv, ki so bila zložena na poti s Pohorja in pripravljena za prevoz.

in Gruber, je tam takrat škropil neki delavec cesto. Po cesti je bila razvita 50 m dolga gumijasta cev, katero je delavec potegnil na stran, ko je videl, da se bliža avto. Peternel se je izogibal cevi ter je zavozil bolj na levo, pri tem pa je zadel na mostu, ki vodi čez bistriški potok, ob ograjo in v trenutku se je avto prekucnil s potniki vred v mostu v potok. Padel je 7 metrov globoko. Pri padcu se je laže poškodoval samo Peternel, dočim sta ostala spremljevalca skoraj nepoškodovana. Pač pa je avto precej hudo razbit in tudi na ograji mostu je škoda znatna. Bil je zgolj srečen slučaj, da se potnikom v avtomobilu ni nič hujšega pripetilo, saj bi se padec 7 m globoko lahko za vse tri s smrtjo končal.

d Utopljenca so našli. Posestnik Andrej Zupančič iz Zg. Hotiča je te dni, ko je s čolnom vozil drva čez Savo, našel že razpadajoče truplo starejšega moškega. O tej najdbi je obvestil litjske orožnike. Utopljenec je 53 letni samski zidar J. Koci iz Depale vasi pri Domžalah in je 4. maja skočil iz št. Jakobskega mostu v Savo. Pokopali so ga na pokopališču v Hotiču.

d Ker se je voz prevrnil ob betonsko ograjo. Posestnik Franc Dovč, vulgo Tomaževc iz Savelj je peljal po državni cesti skozi Ježico iz gozda težko naložen voz nastilja. Z gospodarjem sta bili tudi dve domači dekli, ki sta obe sedeli poleg gospodarja na visokem naloženem vozu. Iz neznanega vzroka se je tik pred občinsko hišo strlo zadnje desno kolo. Voz se je sesedel ter prevrnil ob betonsko ograjo. Pri tem so z voza v loku zleteli vsi trije, mladi Tomaževc ter obe dekli. Gospodarju in mlajši dekli se pri padcu ni zgodilo ničesar; starejša, 58 leta stara dekla Marija Nahtigal pa je pri padcu z glavo priletela ob rob betonske ograje pred občinsko hišo. Tam je obležala nezavestna. Zdravnik je ugotovil tudi, da ima Nahtigalova počeno lobanjo ter da so ji izstopili možgani. Žensko so odnesli na gospodarjev dom v Savlje, kjer je ponoči izdihnila.

d Ker je plaz zasul progo. Ono popoldne (21. maja) je divjala nad Dravsko dolino in Pohorjem strašna nevihta z obilnim dežjem. Razmehčana zemlja se je vdrla in velik zemeljski plaz je zasul železniško progo med postajama Sv. Lovrenc—Brezno. Osební vlak, ki prihaja s Koroškega in privozi ob pol 9

Slična povodenj je bila tudi v Rušah. Pri ponočnem nalivu je mali potoček, ki teče skozi Ruše narastel v deročo reko. Kamenje in grušč je zasulo strugo, voda se je razlila in poplavila spodnji del vasi, tako da je drla skozi okna v hiše. Preplašeni ljudje so zbežali v višje ležeče lege. Ker se je bilo bati, da bo voda še narazlala in povzročila večjo nesrečo, je okrajno glavarstvo poslalo na pomoč mariborske gasilce in reševalce, katerim pa k sreči ni bilo treba pristopiti k reševanju, ker je stanje vode padlo. Tudi v Rušah je voda napravila ogromno škodo na poljih in travnikih. Sploh je zaradi nalivov močno prizadeta pohorska lesna industrija, ker so v delu Pohorja od Ruš proti Arehu in Smolniku vse žage močno poškodovane.

V vsako hišo Domoljuba!

v Maribor, se je zaletel v ta plaz. Pri tem se je iztirila lokomotiva in se prevrnila proti Dravi, poštni voz se je prevrnil v škarpo, službeni voz pa se je samo iztiril. Kurjač je bil huje ranjen, strojevodja pa lažje. Od potnikov ni bil nihče ranjen. K sreči je bil na vlaku tudi zdravnik, ki je nudil obema ponesrečencema takojšnjo pomoč.

d Padel je pod težko naložen voz. Na Pohorju se je ponesrečil pri spravljaju drv 41-letni posestniški sin Ivan Lešnik iz Vrhovdola pri Limbušu. Padel je pod težko naložen voz ter so mu kolesa zdrobila desno roko, dobil pa je tudi hude poškodbe na glavi in na notranjih organih. Nezavestnega so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

d Dva gozdna požara. V takozvani Črni luknji na Pohorju nad Radvanjem je nastal v gozdu požar, ki je last škofijskih posestev. Goreti je začela suha trava na veliki poseki ter je potem zgorelo okrog oral mladega mecesovega in smrekovega gozda. Škoda je približno 3000 din. Istega dne pa je začel goreti gozd tudi v Vrhovdolu pri Limbušu. Delavec Jernej Poje je tik ob gozdu posestnika Krajerja požgal suho travo in grmičje. Naenkrat je potegnil veter ter je zanesel ogenj v gozd. Zgorelo je okrog tri četrtine hektara mladega gozda ter znaša škoda 6000 din. Požarna bramba iz Limbuša, Ruš in Pekar so prihiteli ter so požar omejile.

d Omahnila je v narasli potok. Te dni se je 11 letna Urbanc Angela, po domače Rihartjeva, iz Stare Fužine vračala iz šole čez že opuščen most. Sredi brvi nad potokom se je dekletu prestrašilo in omahnilo v narasli potok. Takoj so prišli iskalci, vendar dekleta do 3 popoldne še niso našli. Zadnjič so jo opazili nad jezom ob koncu vasi. Sava bo najbrž odnesla truplo naprej. Dekle je bilo oblečeno v rdečo obleko. Je temne polti in temnolasa. Kdor bi truplo opazil, naj sporoči staršem na dom.

Sejmi

30. maja: živ. in kram. Stična, Trkišče in Vinica pri Črnomlju. — 31. maja: gov., svinj in kram. Boštanj, živ. in kram. Mirna peč. — 1. junija: Zirovnica (Notranjeko), gov. in svinj, Krško, živ. Ljubljana, živ. in kram. Stara cerkev pri Koročevju. — 2. junija: gov., konj. in kram. St. Rupert, živ. in kram. Velike Lašče, gov. in svinj. Mokronog, živ. in kram. Motnik.

RAZGLLED PO SVETU

Vojna na Daljnem vzhodu

Na Daljnem vzhodu so Japonci pregnali kitajsko armado iz Sučava in zasedli takomenovano lunghajsko železnico. Boji so bili zelo krvavi. Na obeh straneh je padla oziroma bilo ranjenih nad 40.000 vojakov. S to veliko zmago Japoncev pa vojne najbrže še dolgo ni konec, ker se kitajska vojska spretno izogiblje odločilnim bitkam in počasi vle-

če japonske sile za seboj v notranjost dežele ter jih na ta način utruja. Končna zmaga je pa po našem mnenju Japoncem zajamčena, ker je svetovni položaj pač tak, da bi kitajska zmaga pomenila okrepitev svetovnega boljševidizma, čemur pa ne nasprotujeta samo Italija in Nemčija, temveč tudi mnoge druge več ali manj demokratične države.

Bratomorna vojna v Španiji

Najvažnejše vojno dejanje zadnjih dni je zavzetje mesta Villafranca del Cid na fronti Castellona, ki je sedaj neposredni predmet napredovanja armade generala Franca. Vreme pa je zelo neugodno in se ne obeta kmalu kakšno izboljšanje. Kljub temu se pehota generalov Varela in Valina ne ustavlja ter zavzema hrib za hribom, vas za vasjo.

Narodno letalstvo na Balearih je hudo bombardiralo pristanišče Tarragono ter potopilo neko ladjo, ki je vozila vojno blago.

Iz Barcelone je odšel za angleškim konzulom tudi podkonzul, ki se je 20. maja vkrcal

na ladjo »Sussex« na poti v domovino. Poslopje konzulata je zaprto.

Rdeči zbirajo vse svoje sile v oddelku Castellon, da ustavijo napredovanje narodne armade. Vse moške so vtaknili v vojaško suktnjo, tako da so ostali doma samo otroci in dečki do 12. leta. Ostali morajo na fronto med obupnim jokom mater, bratov in sestra.

V Madridu je pridno na delu rabelj. Ker je moral general Miaja iz Madrida poslati večino vojaštva na barcelonsko fronto, je general Franco tudi pri Madridu začel počasi z ofenzivo in so narodne čete zavzele več hribov na Sierrri Guadarami.

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobih. V nasprotju z vznemirljivimi vestmi, ki se širijo po inozemstvu v zadnjem času, je stanje sv. očeta Pija XI. v glavnem zadovoljivo. Sv. oče, ki bo 31. maja obhajal 81-letnico svojega rojstva, se vsak dan spreha na vrhovih papežev palače, brez ozira na vreme. Zdravstveno stanje sv. očeta za zdaj še ne povzroča nikakega vznemirjenja. — Sv. oče je imenoval za škofa v Trstu msgr. Antona Santina, doslej škofa na Reki. Pravijo, da zna novi tržaški cerkveni dostojanstvenik tudi hrvaški jezik. — Papež Pij XI. je slovesno sprejel državnega podtajnika kardinala Pacellija, ki odpotuje kot odposlanec sv. očeta na mednarodni evharistični kongres v Budimpešto.

ANGLIJA

s Angleško delavstvo noče ljudske fronte s komunisti. Izvršni odbor delavske stranke (Labour Party) je imel sejo, po kateri je objavil daljše uradno poročilo, v katerem navaja razloge, zakaj delavska stranka pod nobenim pogojem ne more sodelovati pri ustanavljanju »ljudske fronte«, v kateri bi bili poleg zastopnikov liberalne stranke tudi komunisti. Uradno poročilo pravi med drugim: »Komunistična stranka sprejema politične smernice iz inozemstva in torej pri svojem delovanju ni svobodna in tudi ne more svobodno odločevati o svoji politiki. Če bi delavska stranka, odnosno liberalci sodelovali s komunisti pri kakšni skupni ljudski fronti, bi jim bilo vsako delo dejansko onemogočeno, ker bi se morali neprestano boriti proti komunističnim intrigam, ki bi jim povlečevalo inozemstvo. Če bi se zvezali s ko-

munisti, bi morda pridobili nekaj tisoč glasov, toda izgubili bi milijone delavskih glasov, ki bi pred komunisti zbežali v tabor predsednika vlade Chamberlaina.« — Če bi v Evropi vsi ljudje imeli take skušnje, kakor jih imajo bivši bojevniki, potem bi bil mednarodni položaj varnejši in nevarnost vojne dosti manjša. Naloga bivših bojevnikov je, mladini povedati, kaj je vojna. Tako je govoril angleški vojni minister na večerji, ki jo je vlada priredila v čast udeležencem zbora bivših bojevnikov.

POLJSKA

s Tožbe nemške manjšine. »Berliner Tagblatt« je priobčil večji članek na naslov Poljske, v katerem pravi, da kaže poljska vlada vedno manj razumevanja za potrebe nemške narodne manjšine. V dokaz navaja, da je na nemških šolah v poljski Gornji Šleziji 157 poljskih in le 67 nemških učiteljev, izmed 39 upraviteljev pa sta samo 2 Nemca. V zadnjem času so začeli po vrsti zapirati nemške oddelke v mešanih šolah, tako da se nemško šolstvo na Poljskem vsak dan bolj krči. List poziva nemško vlado, da skrbi za zaščito nemške manjšine na Poljskem.

ITALIJA

s Novice iz Julijske Benečije. V Medani je umrl 76-letni veleposestnik A. Zucchiati. — Dne 24. majnika so na Sv. gori pri Gorici z velikimi slovesnostmi odkrili spomenik padlim vojakom. — V ponedeljek 23. maja so slovesno odprli prelepo škocijansko jamo pri Divači. Jama je visoka 130 m; je večja od Postojnske, samo kapnikov ima manj. — V Dobravljah pri Sv. Križu je ogenj upepelil

gospodarsko poslopje posestnika Adreja Vrčona. — Senik z vsemi pridelki je zgorel Emiliji Perim v Opatjem selu. — S kolesa je padel in si zlomil reber Jožef Gerina v Gorici. — Skozi okno je padel 8 m globoko na cestni tlak in obležal s prebito glavo 35-letni Jožef Kolavšek iz Gorice. — V krapanjskem rudniku v Istri je bilo v zadnjih treh letih kar 375 smrtnih nesreč. — Zupan v Doberdolu je izdal naredbo, da se morajo vsi napisati na nagrobnih spomenikih spreminiti v italijanske... V Renčah sta nedavno umrla 63-letni Stanislav Vižintin in 27-letna Genovefa Arčon poroč. Zigon. — V Tomaju je umrla Katarina Stres vdova Kosovel. — V Španiji je med padlimi italijanskimi vojniki označen tudi neki E. Penko iz Julijske krajine.

MADJARSKA

s Tudi madžarski Hitlerjevci se gibljejo. Celotno madžarskih narodnih socialistov je te dni zaprla budimpeštanska policija. Narodni socialisti so najeli parnik neke donavske družbe, se z njim vozili ves dan po reki in demonstrirali za desničarski prevrat, proti vladi in proti Judom. Policija je stražila obale in vse demonstrante prijela, ko so se hoteli izkrcati.

RUSIJA

s Stalinov 1. majnik letos je bil prav svojevrsten. Ze teden dni poprej je dal zapreti vse količkaj sumljive ljudi. Med njimi je bila dobra tretjina vojakov iz moskovske garnizije, ostali pa tovarniški delavci in inozemski komunisti. Stalin je bil ves čas obdan s svojo telesno stražo ter je prisostvoval samo vojaški svečanosti, sprejem pa je odpovedal ter se ostalih slovesnosti ni udeležil.

NEMČIJA

s Te in one iz Kerotana. »Koroški Slovenec« piše: Otroški akciji v rajh so bili pridruženi tudi nekateri slovenski otroci. Oče enega teh otrok nam je vpsal na ogled pismo, ki ga je sprejel od malčka iz bivšega rajha in ki se glasi: »Ljuba družina! Tudi Vas nisem pozabil. Pišem Vam, kako je tu v rajhu. Zdrav sem, pridobil sem celo na teži. Sem se že nekoliko privadil, a prve dni mi je bilo zelo dolgočas. Dejali so mi, naj zapojem kako slovensko pesmico. Pa sem jo zapel in so me ljudje radi poslušali. Tudi slovensko govoriti sem moral. Mi otroci nismo ostali skupaj, marveč smo bili razdeljeni po družinah. Vsak dan pa smo se shajali in smo se sprehajali po vasi. Ze ob prihodu je tukaj vse cvetelo, sedaj pa je precejšen mraz. Pozdravlja Vas vaš Rudi.« —

— V Radšah so položili k večnemu počitku 82-letno Ano Lankarjevo. — Orožnik in posestnik Gabrijel Močianig je nedavno vozil domov krompir. Nenadoma se mu je sylešil konj, voznik pade z voza na kamnat breg in se težko poškodeje. Z rešilnim avtom so ga peljali v Celovec, a zanj ni bilo več pomoči. — V Lincu je min. pred. Göring pričel z zgradbo rudniškega velepodjetja. — 14. in 15. maja je mladina zbirala darove za mladinska zavetišča. — Letošnji jesenski vele-

VINA

prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

sejem v Celovcu bo od 25. avgusta do 4. sept. — Celovško kopalnišče ob jezeru je bilo ono nedeljo otvoreno. — Vsako zvišanje cen v trgovini je strogo prepovedano. Trgovcem je naročeno, da morajo svoje izloženo blago označiti s cenami. — Karl Rom, kočevski Nemec, je na Dunaju izdal knjigo »Rebellion in Gottscheec«. — Ceno piva so znižali za 4 gr. pri litru. — Iz Škocijana gradijo novo cesto proti Zablatskiškemu jezeru.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Judje hočejo avtonemijo. Četrty zbor češkoslovaške judovske stranke je bil te dni v Brnu. Z njega so predsedniku republike poslali brzojavko, v kateri zahtevajo, naj vlada pri manjšinski ureditvi upošteva tudi Jude. — Češkoslovaška vlada je dovolila sudetskimi Nemcem, da se lahko med seboj pozdravljajo s hitlerjevskim pozdravom. V zvezi s tem so pri sprejemu dekretov na nemškem vseučilišču dijaki pozdravljali svoje predstojnike z dvignjeno desnico. — Splošno prevladuje mišljenje, da so odnošaji med Nemčijo in Češkoslovaško resni. Razširil se je glas o gibanju nemških čet proti češkoslovaški meji in je angleški poslanik v Berlinu opozoril nemško vlado na te glasove. Nemški vojaški krogi izjavljajo, da je gibanje nemških čet nekaj običajnega, kar seveda redkokdo verjame. Češkoslovaška vlada je sklenila, da pokliče na izredne vojaške vaje en rezervni in njegov dopolnilni letnik. Vpoklicani so obenem tudi pripadajoči tehnični oddelki. Najbrž pa vse skupaj ne bo tako hudo, kakor si trenutno kdo predstavlja. Saj bi bila več kot blaznost zaradi čeških Nem-

cev, ki so hočeš nočeš vendarle Germani, začeti — svetovno vojno, kakršne še ni videl svet. — Delne občinske volitve v nedeljo, 22. maja so se izvršile na splošno v redu in miru. Le v Homutovu je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je bilo mnogo ranjenih in več ubitih.

AMERIKA

s Veliko pozornost je vzbudila izjava ameriškega vojnega ministra Woodringa glede vojne nevarnosti. Ta je dejal, da so tako zvane demokratične države zaradi svoje miroljubnosti dopustile celo verigo dogodkov, ki se začenja z zasedbo Mandžurije ter nadaljuje z zasedbo Polenja, italijansko-obesinsko vojno, špansko državljansko in sedaj kitajsko-japonsko vojno. Če pa se bodo demokratične države še nadalje tako izživale, potem bodo demokratične države prisiljene, da odgovore tem napadalnim dogodkom z oboroženo silo. Woodring ne verjame, da bi

Letos ne bomo odlašali

Ne prezrite! S prvim julijem bomo ustavili »Domoljuba« vsem, ki jim poteče naročnina s koncem prvega polletja, ker hočemo biti na jasnem, kdo izmed polletno plačujočih naročnikov še želi biti naročnik in kdo ne, ker se zastanek pri naročnini vselej težko poravnava in nered v tem oziru zelo kvarno vpliva na bilančno ravnotežje pri »Domoljubu«, in slednjič zato, ker se dobe naročniki, ki jim ni prav, če se ne ustavi list, ko poteče plačana naročnina. Da se izognemo vsem tem in podobnim neprijetnostim in ustrezemo onim, ki hočejo zvesti ostati našemu listu, objavljamo ta-le opomin in prosimo, da ga nihče ne prezre!

Uprava.

bil trenutno mir že ogrožen, vendar pa je svetovni položaj takšen, da so Združene države Sev. Amerike prisiljene, da se oborože, ker more vsaka nova vojna v tujini ogroziti tudi mir Amerike.

s Te in ono. V Glenville bolnišnici je umrl 62 letni Andrej Šega iz Zerovnice pri Rakeku. — V Ely Minn je odšel v večnost 75-letni John Plut tam od Crnomlja v Beli krajini. — V Springfieldu Ill. je preminul 71-letni Urban Istinič, rojen nekje na Primorskem. — V Tacoma Wash so djali v grob 50-letnega Jožefa Surino iz Pasjaka pri Jelšanah na Primorskem. — V Portlandu Ore je zapustila solzno dolino Marija Šubic iz Dolinšč nad Škofjo Loko. — V West Newtonu Pa je odšla po večno plačilo 78-letna Antonija Ogrin iz Krašne pri Moravčah.

DROBNE NOVICE

24 ljudi je zgorelo pri požaru, ki je zajel neki hotel v ameriškem mestu Atlanti.

100.000 poljskih remarjev je nedavno prišlo v Cestohovo, kjer je znamenita čudodelna podoba Matere božje.

Za sloge na Balkanu je nujno potrebno, da so vse balkanske države v dobrem odnosu z Bolgarijo, pišejo turški listi.

1.260.000 prebivalcev šteje po zadnjem uradnem izkazu Rim.

Vsa vas Persinari je zgorela te dni v Romuniji.

Iz stebel sončnice so začeli v Nemčiji izdelovati papir.

Italijanski kralj je odpotoval v italijansko Afriko.

n Občni abor ljubljanske podružnice Slovenske straše bo v nedeljo, dne 29. maja ob pol 10 dopoldne v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna, I. nadstr.).

RAZNO

L. Ganghofer:

78

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

Burno je stekla v svojo izbo in ko se je napravljala kakor za ježo in lov, je odmevalo kričanje in tekanje po vseh prostorih v hiši: hlapci so iskali krplice in ključke.

Ko si je Reka opasovala bodež, so se odprla vrata njene izbe. Henink se je prikazal na pragu, porogljivo premeril sestro in se smejal. Ne da bi kaj spregovoril, se je zopet umaknil, zaloputnil za seboj duri — in zunaj je zarožljaj zapah.

Reka je bila ujeta. Nasmehnila se je samo in si pripela tul za pas. Na vsaki puščici, ki jo je vtaknila v tul, je pregledala operitev, steblo in konico; nato si je obesila tiov lok na hrbet in vzela lovsko kopje. Zdaj je stala in poslušala. Na grajskem dvorišču se je polegla hrup in ko se je izgubil proti gorski strani topot konj in bevskanje pasje trope, je stopila Reka k oknu in se xavihtela na polic. Pri tem ni opazila, da se je zamajala mizica in je skrinjica z maternim nakitom padla na tla — skočila je.

Na tleh se je skrinjica razbila; zlati novci, srebrne verižice, prstani in zaponke so se zveneč razleteli, in iz iskrebega dragotinja je poskočila polovica Salmudine zapestnice in se strkljala po podu proti vratom.

29

Na razgledišču v ribičevem ogradu sta stala Viho in oglar.

Prisluškovala sta pasjemu bevskanju, ki se je razgubljalo v gozdu za Vacemanovim gradom.

»Mislim, da prihajajo!« je zašepetal Ajgel.

Viho je zmajal z glavo. »Psi zvonijo v gorsko stran.

Danes nam bodo dali še mir, na lov se odpravljajo!«

»Bojim se, da tiči za tem ukana! V brezskrbnost

bi nas rad zavedel in pošilja glasne pse v goro, in pre-

den bi se utegnili ozreti, je tu in nam zapali ograjo!

Ne bom počival, dokler je še čas!«

Ajgel je segel po snop šib, ki so ležale na razgle-

dišču. Viho je stopil k njemu in molče sta začela delati.

Šibo za šibo sta zapletala okoli novih goli in vedno više

je rastla lesena stena pod njunima rokama. Tanek smeh

ju je zmotil, da sta se ozrla. Spodaj pred ograjo je

stala Ula. »Norca oba!« se je zasmejala s skremženimi

ustnicami. »Kaj se ubadate in znojita? Mar se bojita

tega tu gori? Norca! Norca! Menita, da utegne on mi-

sliiti na vaju dva?« Predirno se je razlegel njen

smeh. »On se mora otepati s svojim prekletstvom!«

»Pri moji veri, baba je znorela!« je menil oglar.

»Iz Vacemanovega gradu jel!« je pošepetal Viho

svojemu tovarišu.

Strmo so se zapile Uline oči v oglarja in njena

uvela, tresoča se roka, se je iztegnila proti njemu. »Ti!

Belobradec! Kaj nisi tisti, ki je imel rad Salmudo?«

Oglarju so zdrknile šibe iz rok in oči so se mu za-

bliskale od sovraštva. »Baba, rečem ti, pazi na svoj

jezik!«

Ula se je smejala. »Ali nisi nikoli iskal svojega de-

kleta? Seveda, prehoditi bi bil moral dolgo pot! Kadar

pride v naše kraje zopet tisti prekupec s svojimi koli,

ga pobaraj, kje je ostalo tvoje dekle. Podmiti ga dobro

ali pa ga stisni za golt! Kdo ve, morda ti bo povedal

isto, kar je povedal temu tu gori: divjim svinjam da je

TABORI SLOVENSKE MLADINE

Samo še mesec dni

Že 26. junija se bodo pričeli v Ljubljani dnevi mednarodnega mladinskega tabora, ki ga bo priredila naša Zveza fantovskih odsekov. Na tej katoliški manifestaciji naj ne manjka noben Slovenec, ki katoliško čuti, misli in dela. Po vsej slovenski deželi naj se zbere vse, staro in mlado, ter pohiti v belo Ljubljano! Še prav posebno pa naj se odpravijo na pot naši zavedno katoliški fantje in dekleta, katerim je ta tabor v prvi vrsti namenjen. Člani zveze fantovskih odsekov in članice Dekliških krožkov po deželi naj pridno zbirajo denar, da bodo lahko šli. Sicer pa ogromna večina to že dela več mesecev. Stroški ne bodo veliki. Vožnja v Ljubljano bo najbrž četrtinska, prenočišča se bodo dobila za eno noč že od 3 dinarjev naprej, hrana bo prav cenena, s kovačem in tudi eneje na dan bo po raznih javnih jedilnicah, kakor so n. pr. Ljudska kuhinja in druge podobne ustanove ne preveč izbirčen želodec že zlahka shajal. Sicer pa bodo petičnejši lahko obedovali in kosili po raznih gostilnah in restavracijah, kajti prehranjevalni odsek v pripravljanim odboru za ta tabor je že ukrenil potrebne korake, da bodo ljubljanski gostilničarji in restavratreri tiste dni imeli na razpolago dovolj kosil in večerj. Podrobni ukrepi bodo objavljeni. Siromašnejši pa si bodo končno znali pomagati tudi tako kakor si je že od njega dni pomagal na raznih božjih potih in romanjih naš slovenski kmečki človek: doma se je založil z jestvinami in stvar je bila opravljena. Torej, kakor vidite, denar na tem taboru udeležencem ne bo delal hudih preglavic, saj bodo shajali prav lahko že z majhnimi zneski.

Vsem, ki nameravajo iti na tabor, sporočamo, naj se prijavijo in kupijo taborno legitimacijo ter znak; oboje stane 5 din. Na ta način pa dobe pravico do znižane voznine in do brezplačnega vstopa na Stadion na dan, ko bo tam glavni nastop Fantom in dekletom priporočamo, naj si preskrbe kroje, da bo naš spreved že na ven vzbujal dojem mogočnega in dobro organizirane ter disciplinirane sile.

Pojdite, slovenski moške in žene, fantje in dekleta, pripravite se za pot v Ljubljano! Prijavljajte se pridno! Dokažimo, da smo narod, ki se zna postaviti in pokazati, da je povsem katoliški in da je na svojo mladino lahko ponosen pred vsemi narodi, ki bodo tiste dni prišli v Ljubljano ter bodo pričeli slavnostnim dogodkom!

I. tabor slovenskih kat. deklet na Brezjah

24. julija 1938

Ko se bodo vrnila vrta naša dekleta z mladinskih dni v Ljubljani, bodo že imela v rokah toplo vabilo svojih centralnih organizacij, naj se pripravijo za skupno romanje na lepe Brezje. Letos hočejo slov. katol. dekleta enkrat tudi sama zborovati, saj imajo mnogo vprašanj, na katera si hočejo dati odgovor pred podobo Marije Pomagaj na Brezjah.

Dekletal! Mislite že zdaj na ta lepi veliki dan, ki mora biti mogočna manifestacija kat. dekliškega gibanja med Slovenci. Dne 24. julija določite samo za Brezje, vse, brez razlike stanu in organizacije!

Pripravljalni odbor že dolgo dela. Ugodnosti bodo velike. Program pester in ves dekliski. Cerkvene in svetne oblasti bodo tabor podpirale z vsemi močmi.

Dekleta! Že zdaj mislite na svoj tabor dne 24. julija na Brezjah! Pripravljalni odbor.

Prosvetni tabor — Braslovče

Predvečer: baklada, kresovi.

V nedeljo, 12. julija ob 9 slavnostni spreved udeležencev od križišča banovinskih cest v Parizljah do cerkve. Tam bo ob 10 blagoslov nove društvene zastave, pridiga in sv. maša s ljudskim petjem ob spremljevanju konjiške godbe. Nato govor predsednika mariborske Prosvetne zveze in predsednika podzveze FO prof. Bitenca.

Ob 14 slovesna večerica.

Ob 15 nastop savinjskega okrožja, dekliških krožkov in podzvezne orodne vrste.

Med sporedom govor g. prof. dr. Hanželiča.

Prosvetni tabor na Viču

Zupnja Vič ob svoji 80-letnici in Prosvetna društvo na Viču ob svoji 35-letnici obstoja vabilu na jubilejno proslavo, ki se bo vršila v dneh od 5. do 12. junija t. l. Čas od 5. do 12. junija je namenjen predvsem duhovni obnovi župnije. Dne 12. junija dopoldne bo prosvetni tabor, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo g. minister dr. Miha Krek. Po številu prijav sodeč bo to eden najlepših letošnjih taborov v Sloveniji. Popoldne istega dne bo velik telovadni nastop, pri katerem nastopi med drugim tudi vrsta odličnih orodnih telovadcev. Vsa društva, ki še niso poslala prijave, opozarjamo, da s temi ne odlašajo in da je zaradi smotrene organizacije tabora takoj izvrše.

Tabor v Žireh

Katoliško prosvetno društvo praznuje leto svojo tridesetletnico. V ta namen se bo vršil v Žireh 12. junija t. l. okrašni tabor Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov loškega okrožja s javnim telovadnim nastopom. Pokroviteljstvo tabora je prevzel ban dr. Natlačen. Pričetek prireditve bo ob pol devetih pri Domu na Dobručevi. — Vabimo vse odseke in krožke iz okrožja in okolice kakor tudi vse prijatelje naše prosvete, da se tabora v žim vsojtem številu udeležite in epozmate ta skrill del slovenske zemlje.

V nedeljo v Vodice!

Da bo vsakdo vedel kdaj in kaj bo, nevajamo malo sporeda: Ob 8 sprejem udeležencev in ur-atitev v spreved, ki bo ob 9. Ob 10 sv. maša, ki je bo daroval trnovski župnik g. Cegnar. Ob 11 bo na taboru govoril g. prof. Bitenca. Nad celodnevno prireditvijo je pokrovitelj naš ban dr. Natlačen.

Popoldne ob dveh bodo šmarnice v župni cerkvi. Ob treh pa vsi k telovadnemu nastopu na travnik g. Šporna Alojzija. — Naj ta dan vidimo naše narodne noše, kakršne so že kje doma. Okrašeni vozovi tako lepo spadajo k sprevedu. Seveda bo po telovadbi malo okrepčila in zabave.

Dan katoliške prosvete v Poljanah

V nedeljo 29. maja pridite v Poljane, kjer se bo vršil pod pokroviteljstvom bana dr. Natlačen velik prosvetni tabor. Dopoldne ob 9 bo spreved in sv. maša na prostem, ki jo daruje g. kanonik dr.

prišla tvoja Salmuda in njen otrok pod čekane! Smejati se je ta tu gori, smejati in meniti, zdaj bo imel mir pred njo! Toda ozri se na Falkenštajn: mrtva Salmuda je zopet našla pot domov in prebiva pod njegovo streho!

»Ajgel! Ajgel!« je jeknil Viho in oberoč trdno držal oglarja, ki se je hotel pognati čez plot. Odmev njenih glasov je privabil Zigenota, da je pritekkel k razgledišču.

»Norec! Kaj otepaš z rokami in nogami okoli sebe?« je vreščala dekla. »Kar lepo miren bodi, Salmuda bo že sama opravila z njim. Ze sega s pestmi sem in tja po njegovi hiši in ubija vse, kar je živo. Njena kletev zori. Moj škorec je mrtev, gospa Frideruna je mrtva in vsi drugi morajo za njo!«

Tedaj je od Ahe sem zadonelo obupno klicanje: »Zigenot! Zigenot!« In dreveči topot konjskih kopit se je bližal.

»Zigenot! Zigenot!« je vikali Rekin glas. Na razpenjenem konju je privihrala izpod drevja. »Tvoja sestra je v stiskil Moji bratje so na potu v goro in gredo k Pusti koči za Ledenikom!«

Zigenot je omahnil, kakor bi ga zapuščale moči. Loveč z rokama je segel v prazno. »Viho! Moje orožje!« Tedaj je zagledal sekiro, ki mu je ležala pri nogah na razgledišču; pograbil jo je in se zavihtel čez ograjo na prod. Stari planšar in županov hlapce sta pritekla vsak s svojo drvnico. Kričeč je stekla Hajluga čez dvorišče v hišo, iz katere se je razlegal vreščeci smeh matere Mathilte, in med vrati v Vihotovo izbo se je prikazal Kaganhart; njegov obraz je bil objokan, s trudnimi očmi se je ozrl okoli sebe, vzdihnil in se splazil nazaj v čumnatu.

Na produ je bil Zigenot pograbil konja za vajet; njegov obraz je bil prstenobled in z razpaljenim pogle-

dom so visele njegove oči na Vacejevi hčeri: »Reka! Življenje bi dal za tvoje sporočilo! Eno mi še povej: po kateri poti so šli tvoji bratje?«

»Ob Zbrisanem jezeru! Jezdijo!« je odvrnila Reka brezovčno, loveč sapo. »Skoči k meni! Moj konj je močan in bo nesel naju oba, dohitela jih bova!«

Zigenot je odmahnil z roko. Vedel je za boljšo pot: čez jezero in po globelih zadaj za Ledenikom navzgor. Nevaren vzpon, dvakrat nevaren ob takšnem dnevu, ko se je usedal sneg in so grozili plazovi, toda za polovico krajši nego varna pot, po kateri so bili krenili Vace in njegovi sinovi.

Viho je odpahnil ogradna vrata in odbivši Ulo s poti, je planil k ribiču bled in jedljaje: »Gospod — gospod —«

Zigenot ga je odrinil od sebe. »Ostani doma, Viho! Zdaj more pomagati samo še eden!« Njegove oči so preletele križ in njegov glas se je tresel. »Ostani in misli na mojo mater! Enkrat še se je ozrl na ogradi in hišo, potem je stekel k bregu, porinil enodebelnik v vodo, vrgel drvnico v čoln in skočil vanj.

»Zigenot!« je zavpila Reka; toda ribič je ni postušal, potopil je že veslo v vodo in legel na drog. Tedaj je zdrknila Reka iz sedla in je po plitvi vodi pribredla do enodebelnika ter se zavihtela v čoln. Ribiču je zastalo veslo v roki in plamteča rdečica mu je zalila obraz.

»Vozi! Tvoja sestra v stiskil! S teboj grem!«

»Reka!«

Veslo je udarilo in pod silnimi zamahi je zdrčal enodebelnik po tihni vodi.

Možje na bregu so stali ko okameneli. Ajgel je bil prvi, ki je prišel do besede. »Vihoc, je zaklical, »pošlji starega planšarja in hlapca po Šenavu in jima naroči, naj glasno oznanjata po vseh domovih: »Stiska, stiska

več dopustila. Dala je razglasiti, da so v drugem nadstropju napravili poseben prostor, kjer bodo obiskovalci lahko spravljali svoje otroke med predstavo. Za tako spravljavanje in shranjevanje ne bo treba nič plačati. Nastavili so posebne otroške streljajke, ki strežejo otrokom, medtem ko so stari v gledališču. V shranjevalnici se otročki lahko igrajo ali pa tudi spankajo, ker so tamkaj pripravljene tudi otroške posteljice.

Prvi seštevalni stroj, četudi ne tako moderen, kakor so današnji, je izumil in sestavil že v 17. stoletju francoski matematik Pascal, ko je bil 17 let star.

»No, potem pa mi posodi 100 dinarjev!« — Franc: »A-ah, še spim!«

Sloni ne požirajo vode z rlicem, ampak z istim samo vodo v požiralnik dovajajo.

Za kazen morajo drva cepiti. V ameriški državi Ohio so napravili postavo, ki se je pijanci močno boje. Sklenjeno je namreč, da morajo vsakega pijanca, ki v pijanosti meri cesto, prijeti ter ga poslati za kazen drva cepiti. Vsak tak pi-

Zerjav. Nato bo prosvetno zborovanje. Ob 3 popoldne pa bo telovadni nastop. Poleg drugih boste na tem nastopu videli tudi vsorno vrsto slovenskih tansov, ki bo pokazala vrhunske vaje na orodju. Ves dan pa bo igrala godba 25 moč. — Pridite k nam, zadovoljni in navdušeni se boste vrnili domov. Kdor ima kroj ali narodno nošo, naj jo obleče in pride v sprevid! Pripravite se za naš veliki dan!

Na tabor v Šmartno pri Litiji

Se nekaj dni nas loči od našega tabora, ki bo na binškojtni ponedeljek. Ta dan mora biti dan naše slovenske katoliško misleče mladine.

Naša prirediteljica se prične dopoldne ob devetih sprejemom gostov na postaji v Litiji. Sledi sprevid v Šmartno, nakar bo ob 10 sv. maša. Po maši bo na trgu pred cerkvijo slavnostno zborovanje, na katerem bo govoril dr. Basaj in drugi.

Popoldne ob 3 pa bo na farovski loki velik telovadni nastop vse naše mladine. Prirediteljica požeje s svojim obiskom tudi g. minister dr. Krek. Ves dan eodoluje godba iz Rakovnika.

Vsa sosednja okrožja in odeske posebej vabimo. Na veselo evidenje! — Bog živi!

Stična vabi

Se par dni in Stična bo pozdravila v svoji sredi množice, ki bodo prihitele zadnje nedelje v maju na mladinski tabor. Kolikor je znano, vlada za telovadni nastop v Stični veliko zanimanje. Precej odeskov, krožkov in gostov je že sporočilo, da se bodoje pridružiti veselju, ki ga bo uživala ta dan dolenjska mladina. Kateri se pa še niste odločili, je še čas, da okrasite vozove in kolese in se pripelžete. Spored: ob pol 4 popoldne sprejmemo na postaji g. pokrovitelja podbana dr. St. Majcena, nakar se vrnemo v sprevidu na telovadišče, kjer se prične ob pol 5 nastop, pri katerem eodoluje godba z Viča. Vsi, ki mislijo nastopiti, pa morajo priti že z jutranjimi vlaki. Ob 10 bo sv. maša, nato zborovanje fantov in skušnja do 2.

29. maja na evidenje v Stični!

Prosvetni tabor v Trbovljah

Velik prosvetni tabor bo na binškojtno nedeljo v Trbovljah pod pokroviteljstvom g. ministra dr. Kreka. Dopoldne bo sprevid od kolo-dvora k slovenski sv. maši na prostem z ljudskim petjem, nato pa bo prosvetno zborovanje. Po-

podne pa velik telovadni nastop treh Fantovskih krožij. Ob slabem vremenu se vrši v obširnih prostorih Društvenega doma. Vabimo k obilni udeležbi. Bog živi!

Dekleta — Ljubljana vas kliče

Neutruden je njen klic, vedno priarčneje in glasneje je njeno vabilo na mednarodne mladinske prireditve, ki se vrše od 26. do 29. junija in bodo na praznik Sv. Petra in Pavla dosegle svoj višek. Ali se boste temu prijaznemu vabilu odzvala vsa, prav vsa dekleta, ki z nami mislite, ki ste z nami trpela dolgih devet let v suženstvu in sedaj tudi vstajate z nami vsa prenovljena k novemu življenju?

Sestra, ali si že prijavila svoje sodelovanje na posebni vprašalni polji, ki je bila razposlana vsem dekliskim krožkom? Če tega še nisi storila, nikar več ne odlašaj. Mogoče te mučijo kakšni pomisleki zaradi telovadbe, boječ se, da si po dolgih letih okorela. Nikar tega ne premišluj, temveč pojdi s trdnjo voljo v telovadnico in čudila se boš, kakšne razveseljive uspehe boš v kratkem času dosegla.

Ali te morda skrbi kroj, ki si ga boš težko ali pa sploh ne boš mogla nabaviti? V primeru, da si se že skoro odločila za kroj, samo malo še oklevaš, te opozarjamo, da se za kroj takoj prijavi (Društvena nabavna zadruga, Miklošičeva cesta 7), ker se ti lahko zgodi, da boš zaradi tvoje neodločnosti ostala brez kroja, ker je povpraševanje po krojih tako veliko, da pohajajo zaloge blaga.

Mogoče pa si izgubila veselje do telovadbe, ker si prepričana, da si kroja ne boš mogla nabaviti in zaradi tega tudi ne nastopiti. Nikar ne misli, da si ti edina, ki je prišla zaradi tega v zadrego. Sestra, tudi na to smo mislile in odločile, da boš v sprevidu in na Stadionu lahko nastopila v modrem krilu in beli bluzi z dolgimi rokavi, to pa zaradi tega, ker hočemo, da se pokažejo s svojim znanjem v juniju vsa naša dekleta brez izjeme. Ker pa je to dovoljeno samo izjemoma za to prirediteljico, zato ne smeš opustiti misli na kroj, temveč pridno hrani denar, da si ga boš lahko nabavila za prihodnje taborje, ki jih je že mnogo predvidnih za prihodnje leto.

Verjetno je, da imaš še kakšne druge pomisleke, toda glas, ki kliče in vabi, naj bo vedno močnejši in naj te preko vseh ovir pripelje do končnega cilja — ki je nastop v junijskih dneh v

sprevidu, kot na Stadionu. Sestre, pot do tega cilja, ki je tako jasan in svetel pred nami, pa zahteva mnogo priprav in tudi žrtve, katerih se nikakor ne smete prestrašiti. Pri svojem velikem trudu se zavedajte, da tu ne gre za posameznika, temveč za zmago naše katoliške misli, za katero bomo vsi, prav vsi manifestirali junija v slavnostnem sprevidu.

In naše drage mladenke? Isto, kar velja za članice, velja tudi za vas. Kako se vas že veselimo, ko vas bomo vendar prvokrat gledali v novih krojih, ko boste v strnjениh vrstah korakale po ljubljanskih ulicah! Ali se temeljito pripravljate na te, tudi za vas zelo pomembne dneve? Ali je v vas polno ognja, ki naj vžiga vso vašo okolico in jo navdušuje, da bo junija v Ljubljani res vse, kar je našega? Zlasti ve mladenke pridite vse, prav vse, da bomo ob pogledu na številne vaše čete, mirno in s ponosom zrla na vas, ki boste v bodočih desetletjih nositeljice velikih katoliških in prosvetnih idej, ki so jih pri nas Slovenci prebudili naši veliki slovenski močje, kot so bili dr. Jan. Ev. Krek, škof dr. Martin Slomšek in naš blagi nadškof dr. A. B. Jeglič. Mladenke, pokažite v juniju, da ste disciplinirane in vzorne deklice, na katerih bomo lahko gradili svojo bodočnost!

Pogovor z njivo

Kdo je tu oral celino v davnem jutru v svitu zarje? Rad poznal bi zgodovino, tvoje prve gospodarjvo.

»Bila jih je dolga vrsta,«
njivica mi odgovarja.
»Skrbni starčki, mladež čvrsta
sveti naj jim večna zarja!«

»Ni jih več,« mi je dejala,
»ki so nekaj tvoj hodili.
Toda jaz bom še ostala,
ko boš ti že epal v gomili.«

»Pa če truje te preraste...«
brž mi v glavo misel šine.
»Časa zob razjeda hraste,
mesta ruši v razvaline.«

»Kaj ti skrb srce razrival
Le počasi! me ustavlja.
»Nič ni tisti, ki priliva,
On je vse, ki blagoslavlja.«

Limbarski.

janez mora nacepiti kup drv. Če kak pijanec s svojo pijanostjo ovira ulični promet, mora potem za vsako minuto zastoja cepiti drva celo uro. Če bi kaj takega uvedli tudi pri nas, bi vsi ljubljanski drvarji izgubili svoj zaslužek. Namesto njih pa bi cepili drva večkrat prav imenitni gospodje. — Pa bi ne bilo napak!

Jana stran človeškega telesa se ureja po delovanju možgan na levi strani glave.

Kdo zna bolje? France: »Poznam moža, ki ima tako tenak čut za vreme, da do minute natančno pove, kdaj bo deževalo.« — Tone: »To ni nič. Jaz pa sem poznal moža, ki je znal tako imenitno oponašati petelinov glas, da je sonce sredi noči vzšlo!«

Prepovedano kopanje. — L. 1845 je bilo v Bostonu, Mass., poštavno prepovedano jemati doma kopeli, če ni tega kak zdravnik predpisal. Dandanes je v Ameriki 18.500.000 kopalnih banj, ali 95 odstotkov izmed vseh drugih na svetu. Najstarejša drevesa. Strokovnjaki računajo, da rastejo v Avstraliji najstarejša drevesa, Eucalyptus vrste, so stara namreč že okrog pet tisoč let.

nad stisko! Jaz pohitim v Lokijev les in poiščem gospodal! In je zbežal.

Hihetaje je stala stara dekla pred ogrodom in iztegovala roko proti jezeru. »Poglejte! Poglejte tja, kaj dela Salmuda! Sestra proti bratom in za ribiča, ki mu je hudič gori ubil očeta! Kri zoper kri, tako se glasi Salmudino prekletstvo!«

Viho je planil k Uli in jo zgrabil z obema rokama. »Ubil očeta? Kdo?«

Zasmejala se je. »Vodomci, jeli, so Zigenotovega očeta Gelfrata potegnili v jezero? Seveda, vodomci, saj sem sama videla! In deset v en mah jih je prišlo nadenj, prav toliko, kolikor ima ta tu gori prstov na rokah. Skoči vendar v jezero in poišči Gelfrata, rekla bi, da mu še tiči puščica v vratu, ki jo je bil sprožil z zidu ta tu gori, ko je videl ribiča v viharju in sili viseti na falkenštanski sten! Premočan mu je bil Gelfrat, premočan, zato je moral Vace pokazati, da je še močnejši! A nič ne skrbi! Še močnejša nego on, menim, še močnejša je Salmuda. Ze se giblje in kaže svojo zlonosno zapetnico! Gospa Fridruna je mrtva! Moj škorec je mrtev! Eno za drugim! Čuvala se bom, da ne bom zdaj jaz na vrsti!« Smejejo se je pahnila od sebe hlapca, kateremu je bila splahnela iz rok vsa moč, in odkrivila ob ogradu proti gozdu. Tam je še enkrat obrnila svoj spačeni obraz in dvignila roko z mrtvim ptičem proti Vacemanovemu gradu...

Zmeden je gledal Viho za žensko, medtem ko je Rekin konj jasno rezgetajoč begal po obrežju gor in dol. Zdaj je skočil v vodo, obstal z naprej uprtimi kopiti, prhajoč, tresoč se po vseh udih, in iztegoval vrat. Ko je videl, da je enodebelnik in njegovo gospodarico zakrilo ločje Tresovega otočka, se je pognal z divjimi skoki skozi brizgajočo vodo, izginil v toku, se zopet pri-

kazal in plaval. Blizu otočka je došel na plitvo dno in zdrvel skozi ločje.

Enodebelnik je zavijal že okoli Falkenštajnske stene. Molče je Zigenot zamahoval z veslom. Reka je sedela pred njim in upirala oči v daljavo, proti kateri je drčala ladjica. Ko se je ozrla, se je prestražila, spregovoriti ni mogla, samo roko je iztegnila in v zadregi pogledala Zigenota. Ozrl se je čez ramo in videl konjevo glavo drseti nad vodo. Z vso močjo se je uprl v drog, toda žival se je vedno bolj bližala. Rekin oči so se orosile in z drhtečima rokama je segla proti vodi, kakor bi hotela pomagati zvesti živali. Vedno hitreje je drsela po vodi glava in videlo se je, da napenja konj vse moči; dosegel je že enodebelnik, se prhajoče dvignil v vodi in njegova mahajoča kopita so zadela čoln, da se je nagnil na stran. Žival se je potopila, se zopet prikazala in plavala z odrevenelimi in široko odprtimi očmi, puhajoč vodo iz nozdrvi.

»Odbijaj konja,« je zaklical Zigenot, »ali pa bo nama prevrnil čoln!«

Reka si je potegnula z roko čez oči, zakaj solze so ji kalile vid; potem je segla po lok in položila puščico na tetivo.

»Reka!« Zigenot je izpustil veslo in iztegnil roke, da bi ji zabranil strel, toda puščica je že zletela. Z operjeno strelco v čelu je omahnila konjeva glava; podvita kopita so vzplavala iz vode, še enkrat se je prikazala glava s plavajočo grivo, potem se je počasi potopila v vrtincu vode, pena in valovi so se zgrnili nad njo.

»Reka! Kaj si storila!« je jeknil Zigenot in besedo mu je skoraj jemalo. »Konja, ki si ga imela tako rada...«

(Nadaljevanje sledi.)

PODOMOVINI

Meniševskemu gospodu v spomin

Pomlad se vrača, povsod smeh in vrisk, petje in veselje, le pri nas v Menišiji ne čutimo pomladi, kot smo jo vsako leto. Tiho je zvečer na vasi, še fantje ne zapojejo več. Še vedno se vprašujemo, ali je mogoče, da ni več našega draga gospoda župnika — našega očeta, ki je bil toliko let med nami?

Če bi napisali debele knjige, pa še ne bi mogli dovolj povedati, kako delaven, skrben, skromen, dober in pobožen je bil naš gospod župnik! Njegovo življenje je bilo življenje svetnika. Pri delu je bil neugnana. Ko smo mu včasih prigovaljali, naj vendar nekoliko odneha, je dejal: »V grobu bomo počivali.« — Kako lepo je znal bolnike pripraviti na smrt! Sleherni je po njegovem odhodu ves srečen pripovedoval, kako so ga gospod lepo pripravili na smrt, da se je nič več ne boji, ampak še hrepni po njej. — Letos je velikokrat omenil: »Bog ve, koliko časa bom še delal? Rad bi živel še dvajset let, da bi še kaj naredil; a če je božja volja, tudi sedaj rad grem.« — »Zapojte mi »Jubilatec, ko bom umiral«, je večkrat naročeval. »Rad bi bil do zadnjega diha pri zavesti, da bi se čim bolj očistil in spokoril in tembolj gotovo prišel k Bogu.«

V sredo — dan pred smrtjo — ko mu je bilo čelo že mrazlo in so roke kazale že znake smrti, je še spraševal, če smo napravili majniški oltar, če se učimo »Mlado Bredec« in pripravljamo za materinski dan. Kako je bil vesel, ko smo mu rekli, da gro vse v redu naprej. Na smrti dan zjutraj je z velikim hrepenenjem prejel obhajilo — ob pol dvanajstih je umrl mirno, brez boja.

Kako krasen pogreb je imel! Takega Menišija še ni videla in ga najbrž tudi več ne bo.

Načlen in odločen je bil naš gospod župnik. Rajši bi bil umrl, kot pa delal proti svojemu prepričanju.

Kako pobožen je bil! Z vsem žarom je ljubil svojega Gospoda. »Mislim, da so zato naši ljudje še dobri, ker je naša župnija posvečena Srcu Jezusovemu,« je večkrat dejal. Kadar je bilo veliko ljudi pri obhajilni mizi, so mu teklo solza. Zelo rad se je razgovarjal o Bogu in nebesih in vselej je končal z besedami: »O, vredno se je truditi in delati ter premagovati za Bogate«

V bolnici, kjer je bil letošnjo zimo večkrat, so ga silno radi imeli. Kdor je le enkrat prišel z njim skupaj, ni mogel dopovedati, kako ljubezljiv in dober je ta gospod.

Koliko vzpodbudnega in lepega bi lahko še napisali o njem! — Zalostni smo, a vendar čutilimo v srcu veselje, ker vemo, da imamo sedaj v nebesih mogočnega priprošnjaka, ki ne bo miroval, dokler ne bo imel vseh naših okolišev.

Iz raznih krajev

Trbovlje. Samopomoč za zavarovanje goveje živine so ustanovili za okoliš trboveljske občine posestniki, kakor so sklenili na občnem zboru Kmetijske podružnice. V zavarovanje je prijavljenih 600 glav goveje živine, pristopajo pa še vedno novi. Te vrste zavarovanje stavlja na preizkušnjo zavednost in vzajemnost živinorejcev. Je pa lepa pomoč o času nesreče. Zato bi bilo dobro, da vzdržijo preizkušnjo in se ohranijo za napredek tukajšnjega kmetijstva.

Litija. Še leto dni ni minulo, odkar je bila ustanovljena Marijina družba za žene, pa že so se v tem kratkem času odločile in z njim lastno požrtvovalnostjo zbrale denarnih sredstev ter omogočile nabavo nove zastave, ki je krasno delo šolskih sester po Kregarjevem načrtu. S slovesnostjo je bila blagoslovljena in ob tej priložnosti je bil tudi sprejem novih članic v družbo. — Materinska proslava, katero je priredil dekliški krožek 3. maja, je privabil toliko mater, da je bila dvorana Ljudskega do-

ma premajhna. — Prvič v naši mladi župniji je podelil prevzvišeni škof 301 otroku zakrament sv. birme. Sprejem, kakor tudi na dan sv. birme, je vsa slovesnost potekala v najlepšem zadovoljstvu vseh. Popoldne je g. škof ob številni asistenci slovesno blagoslovil nov del pokopališča. Obreda se je udeležilo veliko vernikov. — Tudi v društvu se pridno gibljemo. Fantje in dekleta se vneto vadijo in vestno pripravljajo za tabor v Smartnem. Ta dan vsi na okrogno prireditve, da vidite, kaj so se naučili in kaj znajo naši člani in članice. Pri okrognih tekmah Fantovskih odsekov je dosegel litijski odsek prvo mesto. — Dramatični odsek je priredil 14 predstav in zaključil dramsko sezono z veseligr »Trojčki«. — Dekleta, bodoče gosposdinje, 17 po številu, redno obiskujejo gosposdinski tečaj v ljudski šoli pod vodstvom gđ. Milave in Kovačič. — V zadnjem času je mnogo ljudi obbolelo za špansko boleznijo, ki se je zelo razpala.

Metlika-okolica. Lepo slovesnost so imeli na Božakovu: v nedeljo 15. maja: blagoslov kipa Lurške Matere Božje za volitino pri studencu. Najprej je bil govor v cerkvi, potem se je razvil lep sprevod k studencu. Pri studencu je bil najprej blagoslov, potem pa govor. V dobro premišljenem govoru je g. Kolbezen naslikal Marijo kot rešiteljico človeštva v tem veku. Zelo lepo slavnost smo zaključili z litanijami in petjem Marijinih pesni. Potem je priredila gasilica četa Božakovo v domu igro. Dvorana je bila nabito polna in igralci so dobro rešili svoje vloge. — Tatvine so se začele širiti v okolici. Pred par dnevi je bilo vplomljeno v zidnico J. Vrančarja iz Curil. Odnesli so šaganja, ateklenice in odpeljali sod vina. Zadnje dni so bili ukradeni konjski komati posestniku Nemanču iz Drašič 28. — Birmanski boter štirim otrokom posestnika Pavloviča iz Drašič 22 je bil g. ministar dr. Anton Korošec. Ker je to redka prilika in ker je v družini z osemimi otroki sedem dečkov, je oče naprosil za botra g. ministra.

Dobropolej. V tekočem šolskem letu so se uvedli pri nas dolejši nepoznani roditeljski sestanki. Trejti tak sestanek je bil v nedeljo, 15. maja, na katerem je predaval tudi zdravnik Zdravstvenega doma v Ponikvah. Predavanje je bilo predvsem namenjeno materam. Po predavanju so razpravljali o raznih vprašanjih, ki se tičejo vzgoje in pouka. O potrebi takih sestankov pričča številna udeležba staršev. Čudimo se pa, da se teh važnih sestankov udeležuje stalno le en del uč-

Dr. Fr. Trdan:

Spomini na Ameriko

Prijazni zakristan nam je razkazal tudi vse naše paramente: albe, rokete, plašče. Svoje dni sem na Dunaju videl izredne dragocenosti iz časov cesarice Marije Terezije, toda take krasote, kot je nakopičena tu v Detroitu, še nisem videl. Na paramentih zlate in srebrne ružine, na ciborijih in kelihih smaragdih, rubini in še vse mogoči dragoceni kameni! In vse to so prispevala sama dobra in pobožna srca. Idealizem ameriških katoličnanov je res neprekosljiv!

Pobožni verniki in radovedni občudovalci umetnin so prihajali in odhajali kakor čebele v panju; v avtomobilih, na vozovih, paš. Na prostani, umetno zasajenemu drevoredu podobni ravnici pred cerkvijo so se prerivali razposajeni dečki, vpili in kričali ter ponujali »Socialno pravičnost, ki je ravnokar izšla. Za spomin sem si kupil en izvod, ki ga še danes hranim. Dragocen spomin na tisti lepi izlet mi je tudi krasna slika detroitske Male Terezike D. J., ki mi jo je kmalu po povratku v domovino poslala družina Umetič iz Clevelanda. Tudi naši ameriški rojaki imajo veliko zaupanje do Male Cvetke in radi romajo v njeno lepo in daleč naokoli sloveče svetišče v Detroitu.

11. Na zapadu

Napočil je težko pričakovani Veliki Smaren, ki so ga Newburžani še posebno slovesno obhajali. S prelepim Marijinim praznikom so najprej združili tudi farno žegnanje, posvečeno sv. Lovrencu, farnemu patronu. Že devet dni naprej so na to mislili. Po končanem dnevnem delu so se sleherni večer zbrali v domači cerkvi, molili skupno sv. rožni venec in litanije Matere božje, poslušali govor in nato še vsi skupaj zapeli po eno Marijino pesem. V soboto

pred Marijinim praznikom so pa v ljubezni do naše nebeške Matere kar tekmovali. Hočevarjerva Vikica in njen »Ave Maria club« so nanosili svežih rož, John Perko in Peter Bizjak sta pregledala klopi, članice cerkvenega olupševalnega odseka so z električnim strojem snažile rdeče preproge in z živo pisanim filocetjem pogrinjena tla. Zakristan Janez je pa nasadil krasen cvetlični vrtiček okrog podobe sv. Lovreca, okrog kipa Matere božje in okrog sohe sv. Jožefa. Karkoli so le mogli dobiti doma, v župnišču in v samostanskem cvetličnjaku, vse so dali v okras svojim nebeškim zaščitnikom in priprošnjakom.

»Lepo ste naredili, Janez!«

In zakristan Janez se je zadovoljno nasmehnil in prižgal svoj običajni vivček, potem pa je rekel:

»Mi je že dolgo hodilo na misel, da bi letos, ko so naši gostje tukaj, kaj lepega naredil. Jutri bo šele lepo, ko bo slovesna maša, ko bodo nastopila naša društva, ko bo vsa fara ena sama družina.«

In dobri Janez ni pretiraval.

Drugo jutro je bilo že na vse zgodaj staro in mlado pokonci. Svečano zvonjenje, praznične obleke, narodne noše, društvene uniforme, neprestano tekanje in šviganje sem ter tja — vse je glasno govorilo, da se Newburžani z dušo in srcem vesele Marijinega praznika in farnega žegnanja.

Ob pol desetih se je začel slovesen obhod. Iz narodnega doma so prikorakala vsa ondodna društva, moška in ženska, in se razvrstila v četverstop. Na čelu poedinih društev so ponosno stopali zastavonoše, z njimi številni člani in članice, vmes pa je igrala godba župnije Sv. Lovreca in tako poskrbela za veselo razpoloženje in strumno korakanje. Odhajali so k slovesni službi božji v farno cerkev, ki je bila tisti dan skoraj premajhna, do zadnjega kottička je bila nabito polna. Meni se je zdelo,

da sem doma pri Novi Stifiti, kamor prihiti na ta dan sleherni leto od blizu in daleč na tisoče pobožnih romarjev in kliče in molli: »Nebeška Mati, pomagaj!« Tudi v Newburgu so se tedaj zbrali Hinjci, Ambruščani in Žužemberčani in v milo doneči materinski prepevali in proslavljali našo skupno nebeško Mater.

»Ali ni bilo lepo,«

»Izredno lepo.«

»Kaj takega še doma v starem kraju ne zmorejo,« se je nekoliko pobahal prijazni Peter Bizjak, ko smo se vračali v društveni dom in se prijateljsko razgovarjali kakor nekaj doma pred cerkvijo.

»Ali nas boste res jutri že zapustili? Saj ste šele prišli, pa že hočete proč?«

»Jutri bo že en mesec, odkar se mudim v Clevelandu. Moji dnevi so šteti, devetega septembra moram biti že zopet v šoli. Zato res odinemo jutri proti Chicagu, St. Pavlu, v Brockway, na dom g. kanonika in potem še na Hibbing, Chisholm in Eveleth med moje ljube Ribničane.«

»Srečno pot in obilo zabave!«

»Hvala lepa!«

»Pa zopet kmalu na svidenje!«

»Z Bogom!«

Prvo petelinje petje je budilo dan, ko smo se drugo jutro odpravljali na pot. Gosposdinja Nežka, zdrava ženska narava, polna resnobe in postrzežljivosti, je pripravila popotnico: napolnila je steklenko, narezala gnjati in še priredila kos pečena, sadja in kruha; mlada Genovefa je zvezala spominček za očeta in mater, g. kanonik Oman, hišni gospodar in tedaj hkrati šofer, je pregledoval arto in poskrbel za gazolin, g. ravnatelj Slapšak je polnil žep s tobakom, jaz pa sem s svojo običajno palico in ribniško šegavostjo hodil okrog in hodril in spodbujal k odhodu.

»Vse v redu?«

»Vse!«

talstva. — Pretekli teden je prenehala s obratovanjem žolaka kuhinja. Iz poročila vidimo, da je prejelo nad 9000 otrok tečen in izdaten obed. Žal, niso kazali za to šlovelokljubno ustanovo razumevanja prav oni, ki bi jim morala biti najbolj pri srcu skrb za našo siromašno kmetlasko mladino in ki so predvsem za to poklicani. Bog daj drugo leto bolje! — Ker se stalno pojavljajo v naših krajih divji prašiči, so naši lovci napravili že večkrat nanje pogon in večji lov. Dasi so jih opazili večje število, vendar zaradi raznih zaprek niso mogli priti na strel. Upamo, da jim bo v bodoče sreča bolj naklonjena.

Kovor pri Tržiču na Gorenjskem. Zvonovi so zapeli žalostno poslovilno pesem možu dela in poštenja, čevljarškemu mojstru Antonu Ažmanu, ki je umrl v 58 letih starosti. Pokojnik je bil prijubljen in poznan daleč na okrog. Vedno je bil zvest naročnik »Domoljuba« in drugih dobrih časopisov. Ljubil je cerkev in domačo hišo in družino, ki jo je s trdim delom preživljal. Ohranil ga bomo v trajnem spominu. Pokoj njegovi duši!

Podgora v Poljanski dolini. Prosvetno društvo iz Trebje je moralo več voz opeke prepeljati čez podgorski vaški most. Za prevoz opeke so zahtevali lastniki odškodnino. Društvo jim je sporočilo, da je pripravljeno plačati, ko bo opeka zvožena preko mostu. Ko je začel voznik opeko voziti, je pridrvel neki vaški veljak, lastnik mostu, grdo ozmerjal voznika in tiste, za katere je vozil, ter pometal mostnice v vodo, da je voznik komaj rešil konje in voz z razdrtega mostu. Ugotovimo samo to in vemo, da bo vsakdo, ki to bere, lahko ugotovil, da so to naredili naprednjaki ne morda iz ljubezni do svojega mostu, ampak iz sovraštva do katoliške slovenske prosvete.

Prežganje pri Lätiji. Prošli teden so se po naši župniji precej pota popravljala, kar je gotovo v korist vsem. Ob tej priliki nam je prišlo na pomoč s podporo okrajni cestni odbor. Ljudstvo se mu tem potom najlepše zahvaljuje. — V nedeljo, 15. maja je bil v Ljudskem domu občni zbor Kmečke zveze. Lepa udeležba je po-

kazala, da se kmečko ljudstvo čedalje bolj oklepa svoje stanovske organizacije. — Slavnost prvega sv. obhajila smo imeli v nedeljo, dne 15. maja. K mizi Gospodovi je prvi pristopilo 14 dečkov in 14 deklic Marsikatero oko se je prosil pri pogledu na nedolžna erčeca. Popoldne pri šmarnicah so bili otroci sprejeti v Marijin vrtec. — Ob priliki sv. birme bodo za birmance na razpolago v gostilni »de Ceceoc« na Prežganju brezalkoholne pijače. Ne silite ta dan otrokom alkoholnih pijač!

Davča. V četrtek 19. maja je nastal ogenj v hiši posestnika Čemažar Franceta v Davči. Pogorela je hiša, klet in hlev. Ker je bilo vse krito s slamo, se je ogenj širil s neverjetno naglico. Zgorela je vsa obleka in živež, rešili so samo živino in nekaj poljskega orodja. Skoda je deloma krita z zavarovalnino.

Zalilog pri Železnikih. Zimo smo imeli dolgo, zato so naši fantje in možje imeli čas premišljevat, kaj bi napravili, da bi se naša vas malo predrnila. Sprožili so dobro misel, da bi ustanovili gasilsko četo. Mnogo je bilo oklevanja, pa je prišel Planina Lovro, dal je možem in fantom korajžo in tako se je 15. maja ustanovila gasilska četa. S polno paro bomo delali, da čim prej dobimo motoriko — Aprila smo imeli v šoli kmetijsko predavanje, kar je bilo menda prvič v naši vasi. Ljudje so pokazali, da se zanimajo za napredek gospodarstva. Zato se

zahvaljujemo predavateljem za trud in prosimo, da bi nas večkrat obiskali!

Breznica nad šk. Loko. Pred božičem je odšel k vojakom eden naših najboljših fantov Valentin Sink. Ker je bil vedno rahlega zdravja, je upal, da se vrne domov. Pa je prišlo drugače. Dobil je pljučnico, ki ji je podlegel, lepo previdno s sv. zakramenti. Prelepo pismo je pisal staršem par dni pred smrtjo. Tine je bil dober in zaveden katoliški fant, član fantovske Mar. kongregacije v Škofji Loki. Posebno ga bo pogrešala naša podružnica. Znal je namreč pritrkavati kot malokdo Njegovi ljubi zvonovi so zdaj jokaje peli za njegov pogreb v daljnji zemlji. Tine, naj te Bog za vse dobro bogato poplača v nebesih! Žalujočim naše sožalje.

Kostanjevca. Ob priliki birme je posebno pozornost vzbudilo srečanje g. knezoškofa in 98 letnega stačeka Ivana Marofa, s katerim se je prevzvišeni prijazno razgovarjal, kar je na

NOVI GROBOVI

d Prosi, Marija, prosi za nas zdaj in posebno na zadnji čas! Pri Dev. Mar. v Polju so pokopali Mlakarja Ivana iz Zgor. Kašlja. — V Mariboru je odšel po večno plačilo zlatomašnik g. Franc S. Segula. — V Gorici vasi pri Ribnici je umrl 27-letni ekonom Tone Lovšin. — V Pobrežju pri Mariboru so djali v grob 65-letno Marijo Zajec. — V Grizah je preminul gostilničar Jože Naprudnik. — V Sp. Šiški v Ljubljani je šla h Gospodu po večno plačilo posestnica in gostilničarka Franja Grčar roj. Kosmač. — V Vevčah je zapustila solzno dolino 72-letna Neža Jazbar.

— V Celju je zaspala v Gospodu Fani Vorbah. — V Stepanji vasi je zapustil ta svet posestnik Rudolf Verovšek. — Na Viču v Ljubljani so djali v grob Franceta Cankarja. — Na Studencu pri Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala Ivana Hočevnar roj. Koman. — V Ljubljani so umrli: soproga služitelja fin. drav. direktije v p. Marija Porenta, notar Karel Pleiweis, žena mestnega delavca Hofman Marija roj. Valant, železniški uslužbenec Jakob Bricej, Uršula Kimovec in dolgoletni uslužbenec »Slovenčeve« uprave Alojzij Markovič. Naj počivajo v miru!

d V Ljubljani je nagloma odšel v večnost profesor in pisatelj dr. Ivan Lah. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik!

»Odrinimo torej v božjem imenu!« Polni veselja in prazničnega razpoloženja smo po gladko asfaltirani cesti zdrveli v jasno poletno jutro. Iz oči vseh je žarela zadovoljna blaženost. »Jaz pa pojdem na Gorenjsko...«, je začel g. ravnatelj Slapšak, izprva bolj nalahno in potihem, ko smo pa mesto že imeli za seboj, se je njegov pianissimo stopajeval v crescendo, forte in fortissimo.

Lepo je potovati v prijatni družbi. Ta pove primeren dovtip, drugi veselo dogodbico, tretji seže nazaj v svoje življenje in oživi rožnate in trajave spominke. Zato pogledaš na potovanju prijatelju prav v dno duše. Tudi naš vedno dovtipni in šegavi ravnatelj Slapšak se je tisti dan ves zbral in šel vase. Skoraj šestdeset let svojega življenja je obnovil iz spominov: Kako je rasel v boštanjskih hribih, kako je ljubil svojega očeta in mater, kako je hodil skozi življenja trnjevo pot in se končno dokopal do zasluženega pokoja. »Po vsem, kar sem doživel«, tako je navadno s povzdignjenim glasom zaključeval, »je jasno, da me je ljubi Bog vidno varoval in vodil k sebi.«

Opoldne smo zavili v »hotel pri soncu«. Na pol pota med Clevelandom in Chicagu stoji ob cesti na ozki ozari visoko drevo. Njegovih košatih listov še opoldansko sonce ne prodre. Zato je njegova senca sredi nepregledne ravnine še posebno prijatna in dobrodošla. Tudi mi smo se je poslužili in napravili kratek piknik.

Nežka je razgrnila na zeleno travo živo pisan prt, Genovefa pa je nanosila nanj papirnate kozarce, okusen narezek, hladilno limonado, rženega kruha ter svežega sadja. In ko je bilo vse pripravljeno, smo se prekrizali in molili ter po judovski posedli okrog pogrnjeno in bogato obloženo mize.

V zraku je bilo popolnoma tiho. V rumenem bodičju so skrivnostno žgeleli murni, na deteljnem cvetu je sedel droben metulček in lahno tolkel s pisanimi krili. Visoko nad nami

je plaval škrjanček. Po vejah so skakali nagačji vrabci, sklanjali glave in zvedavo gledali na nas in na našo mizo. Ko smo odšli, so se spustili na zemljo, zasedli naša mesta, pobrali drobtinice in nadaljevali naše kosilo. Kako lepo skrbí vsedobri Bog za vse!

Meni se je zdelo, da sem doma v Ogradi pod visoko, staro hruško. Ko smo kosili, grabili ali krompir kopali, so mati prinesli kosilo kar za nami. V senco pod hruško so postavili košaro, razgrnili po travi prt in razložili nanj žlice, skledo in lonce. In potem je prišla vsa družina skupaj, posedla okrog sklade in z vidno slastjo použila božje darove. Nikdar ni kosilo tako dišalo doma, kot je dišalo v Ogradi pod hruško.

Tako je bilo tudi tisto opoldne pod širokolisto platano. G. ravnatelj Slapšak je namah tako vzljubil to sprošeno življenje v naravi, da je po končanem kosilu veselo zavriskal, potem pa še slovesno izjavil: »Ko pridem domov v stari kraj, bom delal na vso moč, da se takile pikniki tudi pri nas udomačijo.«

Popoldne smo se vozili po državi Indiani, imenovani po nekdanjih Indijancih, ki jim je bila Indiana pravi paradiz, divjačina je kar mrgoleto. Danes ni ne enih ne drugih, belokožec je vse iztrebil in izpodrinil. Svet je raven in zelo rodovit, zato je še sedaj poljedelstvo na prvem mestu. Veliko je tudi naravnega plina, petroleja, premoga in zdravljenih vrelcev, katerih vodo razprodajajo za zdravila.

V Indiani je tudi precej Slovencev, zlasti v glavnem mestu Indianapolis, kjer imajo svojo župnijo. V manjših naselbinah pa so raztreseni po vseh odnotnih rudarskih okrožjih in ogromnih jeklarnah. Nekaj Slovencev je tudi na deželi, kjer se ukvarjajo s poljedelstvom.

Kako radi bi se bili vsaj za trenutek ustavili na kaki slovenski farmi! Kratek obisk, prijazen pozdrav in domača beseda je za našega človeka, živečega v tujini, hladilni balzam. To sem ponovno opazal na izletih po clevelandski

okolici. Neko popoldne smo se v družbi gospe Marjete Klavs peljali v mesto Warren. Spotoma smo obiskali tri slovenske farme. Podoba Piškurjeve gospe, doma od Velikih Lašč, mi je še danes živo pred očmi. Ko je po letih zopet čula domačo govorico, so ji solze ginjaenja porosile od žgočega sonca zarjavela lica. Hipoma je odložila motiko, v skoku prihitela v našo bližino, podala žuljeve roke in nas povabila v svoj prijazen in gostoljubni dom, kjer nam je brž postregla z rženim kruhom, kislim mlekom in svežim sadjem. »Da le slišim domačo besedo, pa sem zopet vesela!« tako je zatrjevala Piškurjeva gospa in tako so zatrjevale vse Slovenke, s katerimi sem se sešel. Je pač domača govorica materina beseda.

Toda tisto popoldne nismo smeli izgubiti trenutka. Naš cilj je bil Chicago, daleč na zapadu. In še pred nočjo bi bili radi tam. Zato pa hitro dalje!

In spet drčimo po gladko asfaltirani cesti. Vsepovsod sama ravan, samo polje. Tam stoji samotna smreka, sloka kot naša najlepša jelka. Ob gospodarskem poslopiju počiva mlin na venter. Iz zelene trave gledajo črpalke za nafto. V ozadju se pokaže majhen gozdič. Potem pa zopet same njive brez konca in kraja. Naša slovenska polja so v primeri s temi poljanami le vrtički, lepe pisane gredice

Pet ur se že vozimo. Na ure gledamo, kilometre štejejo in modrujemo. Skoraj mora priti Chicago. Ne motimo se. Ko so se v Michigan-skem jezeru topaljali žarki zahajajočega sonca, se nam je že smehljali in nas pozdravljali p. Bernard Ambrožič, naš polhogrski rojak in slovenski župnik v Chicagu. Njegova ljubeznivost in postrežljivost je bila res pravo slovensko gostoljubje. Mi doma v starem kraju, se mi zdi, smo vse prehladni in pusti.

vse meščane napravilo globok vtis. Kljub visokim letom pa je mož še duševno čil in krepak ter brez oče prebere »Domoljuba« od začetka do kraja. Že 6 krat je bil pri obredu umivanja nog. — Pretekli teden smo imeli več avtomobilskih nesreč. Neki tovorni avto se je zalezel v z drvmi naložen voz posestnika Cimermana, voz zdobil in poškodoval konja. Neki zagrebški igralec pa se je s svojim avtom zapraskal v Sajevidah v kmečki voz, ga zdobil ter ubil enega vola, drugega pa nevarno poškodoval.

Dole pri Litiji. Tisto o medvedu bo pa le res! V petek so otroci nabirali cvetlice. Med Čepļjani in Brezovim so videli v grmovju ležati čudno žival. Zbežali so in pripovedovali, kaj so videli. Nato pride mimo znani klepar in podobar Ciril Grebenc. Ko sliši, da je medved blizu, ga gre takoj iskat, in res, le nekaj metrov od banovinske ceste ga najde v grmovju ležečega. Kosmatinec pa ni bil z obiskom nič kaj zadovoljen. Urno se je postavil na zadnji nogi, malo godrnjal in se spustil na kleparja. S prednjimi šapami je začel »božati« po obrazu, z gobcem pa trgal obleko raz nje. Mož je imel palico in je začel mrcino suvati in udrihati po gobcu. Posrečilo se mu je res rešiti se iz neprijetnega objema Rartzgra, umazan in opraskan je pribežal v Čepļje. Dobil je na pomoč Pipana Antona. Oborožena sta šla za njim in videla, ko je bežal v notranjost gozda. Ker je bil mrak, sta ga pustila. Na vsak način ga bo treba ujeti, da ne bo prebivalstvo v strahu. — Isti dan so poslali stariš devetletnega sinčka Jožeta Tekavca iz Selc v mlina. V otroški radovednosti se je preveč približal stopam, ki so bile v teku. Stopa ga je nesrečno udarila in je na mestu umrl. Je bil član številne družine. Lani jih je obiskala slična nesreča, da so bili zaradi nezgode ob mlajšega sinčka. Naj jih tolaži Bog!

Mirna peč. Novo občinsko cesto gradimo od Vel Kala mimo postaje proti Biški vasi. Velikega pomena je ta cesta za vso to plat občine. Uredili bodo tudi klanec in ovinek ter napravili nov most pri Ivanji vasi. Veliko zaslug za ta dela ima naš delavni g. župan. Toliko kot on še ni nihče napravil za našo občino. — Pri nas se snuje prodajna in nakupovalna zadruga, ki nam je krvavo potrebna. Kmetje, pristopite vsi k zadrugi, kajti združništvo je naša največja opora. V dobri zadrugi organizirani bomo lahko preprečili, da bi nas drugi odirali in bogateli od naših žuljev.

Št. Jurij pod Kumom. Na binško ponedeljek bo za naše male praznik veselja in sreče. 34 jih bo prvič pristopilo k mizi Gospodovi. Par tednov pozneje pa bomo srečni pozdravili v naši fari našega nadpastirja. — Tudi pri nas se pozna, da vodijo našo banovino naši prijatelji. Za reveže smo dobili vagon koruze. Prav lepo so se preuredile tudi naše ceste. — O krizi tožimo kar vprek. Če bi pa kdo gledal grde prizore ponočnega pijančevanja in grdih kletvin, ki so na jezikih gotovih ljudi nekaj vsakdanjega, bi pa skoraj rekel, da je za take ljudi krize še premalo. Fantje, ne delajte sramote svojemu imenu. Pristopite v prosvetne in mladinske organizacije, ki vam bodo znale dati pravega fantovskega razvedrila, pa tudi izobrazbe, ki nam je tako potrebna.

Duplje pri Kranju. V nedeljo, 29. maja bosta praznovala svojo zlato poroko v župni cerkvi Gradov oče, Tišlar Jakob iz Sp. Duplje in njegova zvesta družica Uršula. Pač redek dogodek, ki se zanj zanima cela župnija. V lepi edinosti in ljubezni sta preživljala dobre, pa tudi hude dni petdesetletnega zakonskega življenja. Bog ju ohrani zdrava in zadovoljna do skrajnih mej človeškega življenja! — Za veliko noč je dobila župna cerkev krasno in udobno novo spovednico. Načrte zanjo sta naredila povečini in jo izgotovila domača mizarja Jelar France in Trebar Anton iz Zadrage. Delo hvali mojstra in ju priporoča.

Raka pri Krškem. K blagoslovitvi prenovljene vinovrške kapele je toplo majsko solnce privabilo dokaj ljudi. G. župnik je uvodoma pojasnil, da je bil kip, ki stoji v tej kapeli, pred petdesetimi leti v Marijinem oltarju raške župne cerkve. Ko pa je ta oltar dobil sedanjo ljubko soho, je bila prejšnja prenešana v to kapelo. Blagoslovu so sledile litanije z ljudskim petjem. Z preko vinskih goric odmevajočimi Marijinimi pesmimi je bila slovesnost zaključena. — Na Gmajni je pri Grozinalovih odšla v večnost Neža Zabkar. Večna luč!

Spodnja Slivnica. Dne 27. aprila sta obhajala Jože Janežič, cerkvenik na Spodnji Slivnici in njegova žena Marija srebrno poroko. Pred 25 leti sta

bila poročena v Cikagi v Ameriki. Bog ju je obdaril z 10 otroci, katerih devet še živi. Jože Janežič je bil v Ameriki zvest sodelavec pri cerkvenem odboru župnije sv. Jurija, doma pa je že dolgo vrsto let cerkvenik domače podružne cerkve, ki jo oskrbuje z veliko vestnostjo. Po njegovem prizadevanju se je v cerkvi in okrog nje mnogo obnovilo in uredilo. Bog ohrani srebrnoporočena do zlate poroke in še čez!

Peče. V nedeljo 29. maja bo zopet slovesnost Marije Pomočnice. Začetek ob pol treh popoldne: pridiga, obhod z Marijinim kipom, pete litanije in darovanje kakor prejšnja leta. Vabljeni so častili Marijinji iz vse okolice, zlasti ker je mnogim težavno udeležeti se pobožnosti in odpustkov na Rakovniku. V slučaju lepega vremena bo pridiga na prostem in procesija s kipom skozi domačo vas.

Iz naših društev

Hamborn-Marxloch. Dne 15. maja smo praznovali 25 letnico društva sv. Barbare na slovesen način. Ob 6 zjutraj smo imeli sv. mašo s slovenskim petjem, pri kateri smo pristopili polnoštevilno k mizi Gospodovi. Popoldne ob 2 so bile slovesne večernice, katere je imel gosp. rektor Hülsmana. Po večernicah smo se zbrali v društvenem domu k lepi prireditvi. Obiskalo nas je 13 društev, predsedstvo zveze in g. konzul D. Pantič. Vsem se društvo najsrčneje zahvaljuje.

Bohinjska Bistrica. Za letos smo zaključili igralsko sezono z igro »Ugasle oči«. Toda ne smete misliti, da odslej naše društvo počiva. Prav tako pridno se zbira mladina ob večerih in nedeljskih popoldnevih v našem, nanovo prebeljenem in poslikanem domu. Pripravljamo se na lepo telovadno akademijo, ki jo priredita na binško ponedeljek fantovski odsek in dekliški krožek. Ze sedaj vabimo vse prijatelje katoliške in slovenske prosvete, da obiščejo to lepo prireditev, prvo po 10 letih neprosto voljnega počitka ter da vidijo, kaj premore idealizem naše zdrave bohinjske mladine. — Tudi Slovenskega tedna na Jesenicah se bomo udeležili. Posebno navdušenje pa vlada za mednarodni mladinski tabor v Ljubljani ter bo tudi tam Bobinj častno zastopan.

Ježica. »Propagandni večer za mladinski tabor v Ljubljani« priredi Kat. prosv. društvo na Ježici s sodelovanjem fant. ods. in dekl. krožka 31. maja po šmarcaicah v domu. Vse vljudno vabimo, da se udeleže te prireditve in da podpro mladino v njenih stremljenjih in poletu.

Št. Gotard. Na praznik, 26. maja, popoldne uprizori gasilska četa igro »Testamente«. Vabljeni!

Račna. V nedeljo 15. maja je gasilska četa obhajala slovesnost blagoslovitve nove motorne brizgalne. Po primernem nagovoru je domač g. župnik

blagoslovljivo brizgalno. Gasilce in zbrano množico sta pozdravila šolski upravitelj in tajnik domače gasilske čete g. Franjo Čuk ter župni načelnik iz Smarja g. Gliha, dve deklici pa sta lepo deklamirali primerni pesmi. Nato se je pred domom razvila prijetna domača zabava brez plosa. Vse se je izvršilo v najlepšem redu in najboljšem razpoloženju. Tudi gromni uspeh prireditve je bil prav zadovoljiv.

Sr. Gregor. V nedeljo, dne 29. maja ob 3 popoldne priredi Fantovski odsek s sodelovanjem Dekliškega krožka telovadno akademijo z igro »Pri kapelicah«. Vabljeni domačini pa tudi od drugih vabljeni vsi prijatelji naše mladine.

Sora. Fantovski odsek priredi na praznik 26. maja ob 8 »veseli večer«. Izbrana vestopnica bo zadela lep dobiček. — Letošnje leto smo pokopali tri farane; vsi so dosegli visoko starost, živimo v zdravem kraju. — Neki fantje iz loške okolice so izvali preteko nedeljo pretep v Medvodah. Ker so menda nosili znake fantovskih odsekov, smo se obrnili na okrožje, če so ti fantje res člani fantovskega odseka. Dobil pa smo odgovor, da niso in tudi niso nikdar bili. Kje so znake dobili, ni znano. Ker niso člani fantovskega odseka in niso upravičeni nositi znakov, se bodo zagovarjali tudi za to pred sodnijo.

Brezovica. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo 29. maja ob 3 popoldne na prostem, na vrtu gostilne »pri Kopačcu« komedijo »Kulturna prireditev v Orni mlakici«. V slučaju slabega vremena bo prireditev v Katoliškem domu ob 8 in ob 8 zvečer. Pridite tudi okoličani! Nasmejali se boste od srca.

Prežganje. Kat. prosvetno društvo uprizori v nedeljo, dne 29. maja po deseti maši igro »Micki je treba močak«. Pridite!

Horjul. Dekliški krožek bo priredil v nedeljo, dne 29. maja ob 3 popoldne v dvorani novega prosvetnega doma proslavo materinskega dne. Spored, ki ga je pripravila gđ. Smitkova, je prav pester in bogat. Slišali bomo razne deklamacije in petje, za nameček pa še rajanje in ljubko igrice »Po trnju do cvetja«. Pridite prav vsi, tudi iz okolice, saj naša dvorana je dovolj prostorna.

Lipnica-Lancovo. V nedeljo 29. maja bomo imeli pri tovarišu Ant. Ažmanu na Lancovem ustanovni občini zbor Kmečke zveze za naš okoliš. Na občini zbor smo povabili predsednika okr. kmečke zveze g. Jakoba Jana. Pridite: možje, žene, dekleta in fantje, da slišite, kako potrebna nam je močna stanovska organizacija, ki ima namen priboriti kmečkemu stanu lepše dni. Če bomo spali, godrnjali in čakali, kdaj nam bodo pomagali drugi, bomo čakali zastoj. Stopimo z roko v roki v organizirano borbo za naše pravice! Zatorej: v nedeljo vsi, ki kmečko mislite, čutite in živite, pridružite se vrstam Kmečke zveze.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
(v lastni palači)

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
razpoložljive, obrestuje po 4%, proti odpovedi do 5%,

Čudna prilika

Din. **40.000**:-
denarnih NAGRAD

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk.

1. Zavitek RADIONA zadostuje za kotel od 25-30 litrov vode. Vzemite torej približno 1 dlg Radiona na vsak liter vode.
2. Zmešajte potrebno količino Radiona v loncu mešale vode.
3. Žlij raztopino v kotel, napolnjen z mrzlo vodo in potopite posamezne kose perila.
4. Grej parilo počasi v koflu, dokler ne zavre in ga večkrat dobro premešajte. Kuhajte najmanj 15 minut.
5. Vzemite perilo iz kotla in lahko preperite zaostale madeže. Rahljena raztopina se lahko še nekolikokrat uporabi za druga pranja, ako dodate še nekoliko sveže raztopine Radiona.
6. Izplakni perilo najprej v topli, a potem v mrzli vodi; mrzlo vodo nekolikokrat mešajte, dokler ne ostane čista.

Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radion navodila predstavljajo te slike. Prečitate pazljivo vsako točko navodila, pa ga potem primerjate s posameznimi slikami. Nato vnesite v prazna kroge na slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišite v spodnjem desnem kotu tega oglasa šifro Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot listovino v odprti kuverti frankirani s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavenska d. d. Schicht-Lever, oddelak reklama Osljck.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj!

1. nagrada	Din. 10.000:-
2. nagrada	" 5.000:-
3. nagrada	" 3.000:-
4. nagrada	" 2.000:-
200 nagrad po	" 100:-

Skupaj Din. 40.000:- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, šrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

Dr. Mato Pariz, in. javni notar
Kamilo Kvarit, direktor "Hrvatskoga Lista"
Ing. Ante Salner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
Dragan Gregurčič, šef reklama Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni dne 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tokmu-
vanju dobitnik točno izpolniti istega po priložni
uspeh pri pranju perila!

RADION
pere sam - pere prizanesljivo

Ime in priimek _____

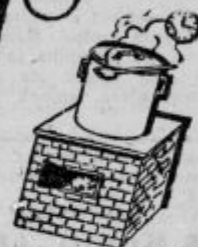
Kraj _____

Ulica in številka _____

Banovinas _____

19

H kateri točki navodila o uporabi Radiona spada posamezna slika?

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON, nov pripomoček za sluh, praktičen, naveden, neelektričen, nobeno žice, brez baterije, nikake pritlikline. Zdravniško preizkušeno in priporočano. Zahtevajte brezplačno prospekte in pogoje za 30 dnevno preizkušnjo.

RANOS' (Dep. 11) Zagreb, Boškovičeva 3

Zdravnik: »Vaša žena en teden ne bo smela govoriti.«

Mož: »Oh, gospod doktor, ali bi ne mogli zapisati vsaj eno leto?«

Cefir za srajce, svilo, frotir, krpodelen in raznovrstno manufakturno nudi po zelo ugodnih cenah, drž. uradnikom tudi na mes. odplačevanje

Oblačilnica za Slovenijo - Ljubljana

Tyrševa cesta 20 (hiša Gospodarske zveze)
V račun sprejemamo tudi hranilne knjižice članic Zadrudne zveze v Ljubljani

Bojazljiv snubec je odhajal iz hiše svoje izvoljenke. V raztresenosti je pograbil prvi dežnik, ki ga je videl pred vratmi. Komaj je bil nekaj korakov od hiše, ko prisopihala za njim gospodar: »Hej, vi, hej, moj dežnik ste mi odnesli, jaz imam sicer šest hčera, ampak samo en dober dežnik.«

FIZOL nizki in visoki dajemo v vzgojo in plamo v jeseni za pridelek Din 5— za nizki in Din 8— za visoki fizol. Najmanjša množina, ki jo damo v vzgojo, je 5 kg.

Sever & Komp., Ljubljana

- »Po čim so pomaranče?«
- »Dve pet dinarjev.«
- »Koliko pa stane samo tale?«
- »Tri dinarje?«
- »Potem bom vzal pa ono drugo.«

Mizarji!

Stavbno in pohištveno okovje, razno orodje in vao železino dobite po najnižjih cenah pri

Fr. Stupica

Ljubljana, Gosposvetska cesta 1

Bajec: »Ali je stradalno zdravljenje vaši ženi kaj pomagalo?«
Zajec: »O, pa še kako, prejšnji teden je žena sploh izginila.«

Hranilne knjižice,

vrednostne papirje, delnice, 3% obveznice vnovčujem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupo-prodaja nepremičnin

Kupujte srečke državne razredne loterije v moji kolekturi »VRELEC SRECE«.

Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14

XVIII. Ljubljanski velesejem

43. razstavna prireditelj

od 4. do 13. junija 1938

Polevna vozna na železnici. Pri blagajnah železniških postaj kupite rumeno železniško izkaznico za Din 2—.

Sejmišče obsega 40.000 m², preko 600 razstavljalcev 14 držav.

Posebne razstave: »Cesta« — Francija — Pohištvo — Avtomobili — Tekstil — Ženska domača obrt. — Lepo zabavišče.

10. do 12. junija: III. državni trgovski kongres.

Vstopnica daje lastniku pravico do nagradnega žrebca. — Vrednost dobikov preko Din 73.000—.

RADIO LJUBLJANA

od 26. maj do 2. junija 1938.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13 Čas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Četrtek, 26. maja: 9 Napovedi, poročila, 9.15 Plošče, 9.45 Verski govor, 10 Prenos cerkvene glabe, 11 Otroška ura, 11.30 Koncert, 13 Napovedi, 13.20 Plošče, 17 Kmet. ura, 17.30 Radij. ork., 18.30 Nac. ura, 19.50 Prenos majn. pobožnosti, 20.30 90 minut zabave, 22.15 Plošče. — Petek, 27. maja: 11 Solska ura, 18 Zenska ura, 18.20 Plošče, 18.40 Francoščina, 19.30 Semostan Krka, 19.50 Zanimivosti, 20 Pevski koncert, 21 Koncert Radijskega orkestra, 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 28. maja: 18 Radij. orkester, 18.40 Pogovori s poslušalci, 19.30 Nac. ura, 19.50 Pregled sporeda, 20 O rumanji politiki, 20.30 Paberki iz humorističnega lista »Rogačac«, 22.15 Radijski orkester, 23 XX. mednarodni katoliški esperantski kongres. — Nedelja, 29. maja: 8 Fantje na vasi, 9 Poročila, 9.15 Majniški sprehod, 9.45 Verski govor, 10.15 Prenos cerkvenih gnebe, 11 Otroška ura, 11.30 Prenos koncerta voljaške godbe, 12.30 Pisana revija, 17 Kmet. ura, 17.30 Koncert Radijskega orkestra, 19.30 Nac. ura, 19.50 Prenos šmarinic, 20.30 Operetni večer, 22.15 Plošče. Ponedeljek, 30. maja: 18 Prognoza in ocena delazmožnosti pri jetiki, 18.20 Plošče, 18.40 Kulturna kronika, 19.30 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Radijski orkester, 21 Prenos iz Prage, 22.15 Radijski orkester. — Torek, 31. maja: 11 Solska ura, 18 Radijski šramel, 18.40 Poklicna posveovalnica, 19.30 Nac. ura, 19.50 Prenos šmarinic, 20.30 Koncert pevskega zbora »Grafikat«, 21.15 Plošče, 22.15 Radijski orkester. — Sreda, 1. junija: 18 Mladinska ura, 18.20 Plošče, 18.40 Dolenjska mesta v dobi narodnega prebujenja, 19.30 Nac. ura, 19.50 Uvod v prenos, 20 Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani.

BRINJE prvovrstno, istrsko dobite v Ljubljani pri trvdki

FRAN POGAČNIK, d. z. o. o.
Tyrševa (Dunajska) c. št. 83 (Balkan)

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Lepo posestvo

naprodaj. Več pri lastniku Jeraj Fr., Gradiček 4, p. Krka, Dolenj.

Nov redlini prašek

»REDIN« za prašiče. Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 6 din, po pošti 12 din; 8 zav. po pošti 24 din. Uspeh vam je zagotovljen. Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Mošova esenca Mostin

Z našo umelno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 20—, po pošti Din 35—, 2 steklenici po pošti 55 Din. — Prodaja Drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1.

Kolosa najnovejši letošnji modeli

v največji izbiri že od Din 550— naprej. — Nova trgovina, Ljubljana, Tyrševa cesta 89, (nasproti Gospodarske zveze).

Kravo s teletom prodam. Kozarje, Tržaška cesta 74.

Panta, 14—18 let stara, rega sprejem na kmetijo. Prapeluh Anton, Dobrunje št. 9.

Biha, simendolca, 15 mesecev stara, prodam, Stranska vas 4, p. Dobrova.

Nlapca 24—35 let stara, poštenega in pastirja od 14—17 let, sprejme takoj. Plaša po dogovoru. Keber, Studence 12, Dev. Mar. v Polju.

Več pomočnikov

za pohištvo takoj sprejme mizarstvo Sitar, Šmihel-Novomesto.

Novo hišo, visokopritlično, 1 1/2 ure od Ljubljane, prodam. Cena Din 25.000—.

Naslov v upravi Domoljuba pod št. 7962.

Krojaškega pomočnika

sprejemem takoj. Uršič Andrej, Dol. Logatec št. 169.

Za vsakogar najboljši nakup obleke, perila in vsa praktična oblačila.

— Presker, Sv. Petra c. št. 14, Ljubljana.

Uchle od 14 let naprej sprejemem na manjše posestvo. Podmolnik 12, Dobrunje.

Posestvo

hiša z 20.000 m² zemljišča naprodaj v Zbiljah pri Medvodah. — Vprašati pri Korbič, Zbilje.

Rupujem pšenico, ajdo, rž, ječmen, proso po najvišjih dnevnih cenah.

— Valjčni mlin, Cerklje pri Kranju.

Panta za kmečka dela sprejme Kočar, Zalag št. 9, Dev. Mar. v Polju.

Opiskarno prodam ali dam v najem v Zadvoru. Cena po dogovoru. Poizve se pri Lampelj, Podmolnik 36, p. Dobrunje.

Hišo z obdelano njivo, vrtom, ugodno prodam. — Studa 22, Domžale.

Hiša z velikim sadnim vrtom v Sv. Valburgi naprodaj. Poizve se v Smledniku št. 32.

Narodne noše pozori! Najcenejše in najboljše za ženske in moške narodne noše, kakor tudi vse manufakturno blago vam nudi trgovina pri »EVONU« J. STOJANŠEK, LJUBLJANA
Pred škofijo 21, poleg magistrata (rotovža)

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za izozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, iserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. — Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Kečiček. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Ceč.

Botrice! Zaradi prezidave globoko znižane cenel — Izrabite ugodno priliko!

Za damsko poletne obleke nudimo vse najnovejše stvari, kar je moda to poletje prinesla, tako n. pr.: pralne blagove v krasnih barvah že od Din 8— naprej, rožaste svile od din 12—, krepdešine od din 16—, krepmarokene od din 24—, angleške krepe in delene od din 22—, volene poletne žoržete od din 24— naprej, kakor tudi vse vrste težje svile in fine volnene blagove za obleke v veliki izbiri. Za birmanke vse kompletne potrebščine, tako na primer: nogavice, rokavice, venčki, ročne torbice, trakovi itd., itd.

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29